

Årsrapporten 2021

Socialtilsyn Øst

Hvordan er året gået

Vi ser tilbage på et år, der fik stor betydning for vores fremtidige tilsynspraksis, fordi den længe ventede lovændring blev vedtaget og trådte i kraft den 1. februar 2022. Det betyder, at vi for alvor kan komme i gang med at give den form og indhold.

For Socialtilsyn Øst er det især interessant, at vi fremover skal være specialisttilsyn for landets sikrede institutioner på socialområdet. Det er et område med stor bevågenhed og et område, der har stor betydning for det fundament mange børn og unge skal gå ud i livet med. Det er et område, vi som organisation er stolte og ydmyge over at få mulighed for at være med til at præge.

Trine Stokholm
Tilsynschef

Fremover skal vi blandt andet ikke føre tilsyn med koncerner, koncernlignende konstruktioner, BPA-virksomheder¹, efter- og friskoler med flere end otte pladser til anbringelse.

En af de helt store udfordringer vi i stigende grad møder, når vi bevæger os - både i vores direkte tilsynspraksis men også som en større og større stemme i den nationale dagsorden, er fastholdelse og rekruttering. Det kan ikke undgås at sætte mange tilbud under pres. Lige som de fire andre socialtilsyn har vi blik for, at det udfordrer den socialfaglige praksis, fordi praksis fortsat bliver målt og vurderet af os ud fra den kendte kvalitetsmodel, der har fokus på det enkelte menneske i tilbuddet og de rettigheder og den definerede kvalitet, den enkelte har brug for.

På plejefamilieområdet er vi optagede af ny-godkendelser. Det har stor betydning, at vi understøtter, at der skabes så bred en vifte af anbringelsesmuligheder som muligt. Der er stor forskel på hvad det enkelte barn/den unge har brug for. Det at være plejefamilie kræver noget ganske særligt - det er ikke let at åbne sine døre og have børn/unge og deres biologiske familier med særlige behov inde i sit liv.

På trods af nedlukninger i årets løb, har vi fastholdt at afholde grundkurser for kommende plejefamilier, som er en del af godkendelsesprocessen. På kurserne underviser vi i et mangfoldigt materiale, som giver viden til plejefamilierne, men det giver i høj grad også grobund for refleksion. Kurserne er medvirkende til, at den enkelte familie bliver bevidst om, hvor meget det kræver at være plejefamilie – at man med et varmt hjerte skal kunne agere professionelt i sit eget liv - også når det får betydning for ens biologiske familie og netværk. På trods af at det er et udfordrende arbejde, oplever vi gang på gang, at det er både berigende og giver mening for de involverede parter.

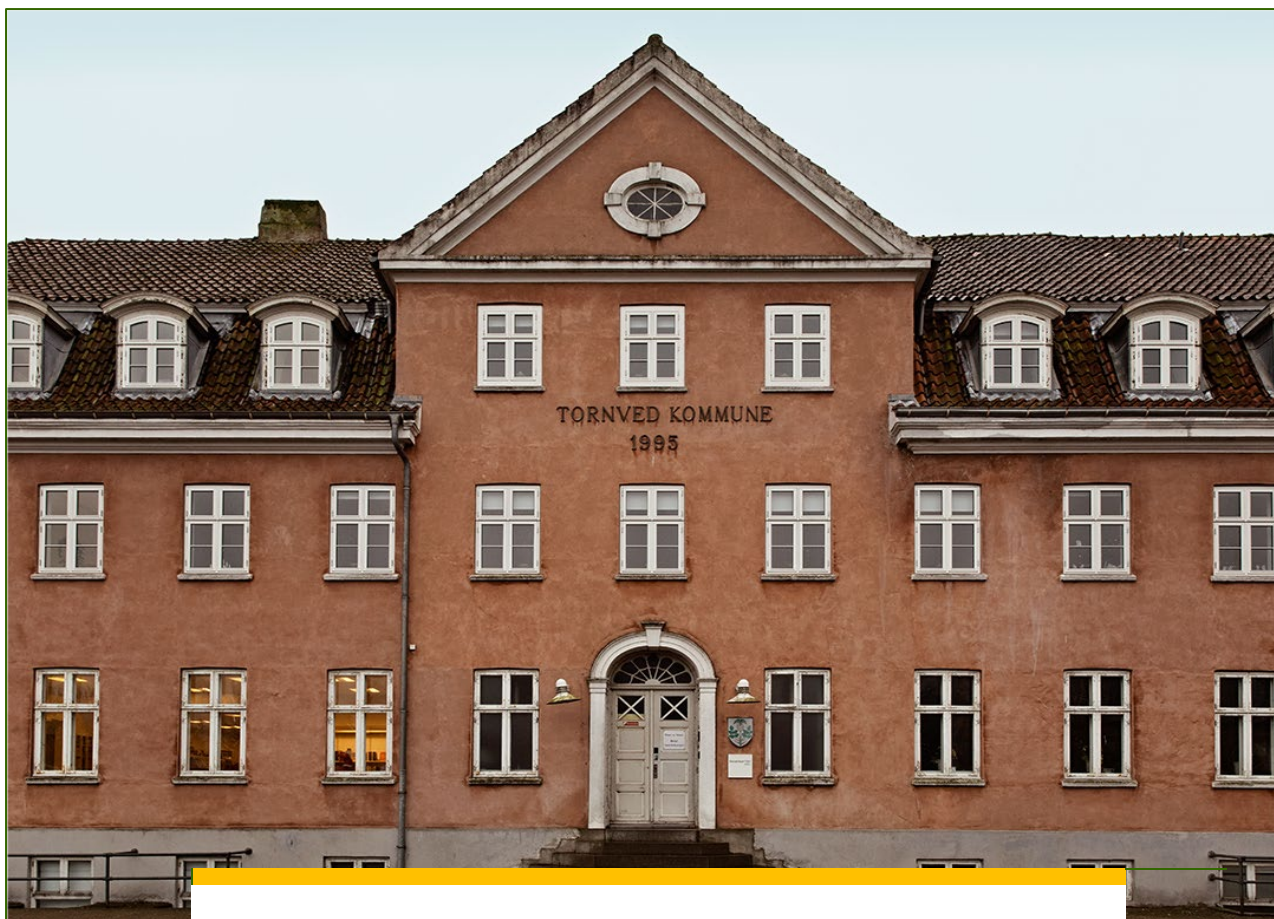
Udover det store arbejde med at implementere lovændringen, har vi yderligere tre pejlemærker i Socialtilsyn Øst, som vi i 2022 har blik for:

- Dialogforpligtigelsen
- Risikobaseret tilsyn
- Arbejdsmiljø

¹ Borgerstyret personlig assistance

Indhold

Indledning	1
Metode til undersøgelse af tilbuddenes og plejefamiliernes kvalitet.....	2
Kort beskrivelse af Socialtilsyn Østs virke 2021	3
Kvalitet i tilbuddene – Fokusemner	4
Udvalgte fokuspunkter for 2021:	4
Den faglige kvalitet	5
Generel kvalitet på plejefamilie- og tilbudsområdet	5
Plejefamilier.....	5
Tilbud	6
Godkendelse af nye plejefamilier i Socialtilsyn Øst.....	7
Afdækning af mentaliseringsressourcer.....	8
Observation af familiedynamik	9
Godkendelsens indhold	10
Dialog – løbende og i forbindelse med socialtilsynets afgørelse	10
Præsentation af kvantitative data om ny-godkendelser på plejefamilieområdet	13
Væsentlige ændringer af tilbuddets godkendelse	16
Om Socialtilsyn Øst	18
Fokus i 2022	19
Økonomi.....	20
Budget og regnskab 2021	20
Tilsynstakster og objektive finansieringsandele.....	20
Budgetperspektiv fremadrettet.....	21
Konklusion.....	22
Bilag 1: Socialtilsyn Øst's virke	24
Bilag 2: Generel kvalitet – grafer/diagrammer med gennemsnitsscore	47
Bilag 3: Socialtilsyn Østs økonomi.....	49
Bilag 4: Formålet med socialtilsynene	51

Indledning

Lov om socialtilsyn², der er rammen for vores arbejde, har nu fungeret i 8 år, med enkelte justeringer. Lovens intention om at sikre større kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier, opleves fortsat af Socialtilsyn Øst som meningsfuld og værende i en positiv udvikling.

Formål og mission med socialtilsynet er beskrevet mere uddybende i **Bilag 4: Formålet med socialtilsynene** og på Socialstyrelsens hjemmeside³, men i det daglige arbejder vi både organisatorisk og i praksis med ydelser der bidrager ind i vores kerneopgave.

Vores kerneopgave:

Socialtilsyn Øst skal bidrage til at sikre kvalitet og udvikling i sociale tilbud og plejefamilier, så børn, unge og voksne understøttes i at udnytte deres potentiale, oplevelse af livskvalitet og mestring af eget liv

² LBK nr. 1377 af 21/09/2020

³ <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialtilsyn/lovgivning-for-socialtilsyn-1>

Socialtilsyn Østs årsrapport for 2021 indeholder kvantitative opgørelser om godkendelser, tilbagekaldte godkendelser med mere **Bilag 1: Socialtilsyn Øst's virke**. Udover de kvantitative opgørelser indeholder den også generelle og kvalitative overvejelser om kvaliteten i tilbuddene.

Med udgangspunkt i vores vurderinger af kvalitetsmodellens syv temaer⁴ beskriver vi i denne årsrapport følgende:

- Hvad har socialtilsynene set af kvalitet i gennemsnit på de syv temaer
- Kvalitativ gennemgang af kvaliteten baseret på tilsynskonsulenternes erfaringer og vurderinger

Vi har også valgt at have fokus på:

- Væsentlige ændringer af tilbuddets godkendelse
- Godkendelse af nye plejefamilier i Socialtilsyn Øst

Herudover vil vi præsentere kvantitative data om godkendte plejefamilier i 2020 og 2021. Udviklingen i plejefamilierne der blev godkendt i 2020 og 2021, vil blive analyseret i årsrapporten 2023, hvor familierne vil have haft deres virke i 3-4 år.

Metode til undersøgelse af tilbuddenes og plejefamiliernes kvalitet

Helt overordnet har vi valgt at belyse kvaliteten med data fra vores fagsystem Sensum Tilsyn og data fra Tilbudsportalen. Det samme gør sig gældende for den kvantitative data om godkendelse af plejefamilier i 2020 og 2021.

Fokusemnet væsentlige ændringer beskrives ud fra gældende lovgivning, vejledninger og praksis samt relevante kvantitative data for 2021. Det samme gør sig gældende for beskrivelsen af ny-godkendelsesprocessen på plejefamilieområdet.

Øvrige kvantitative data, som fremgår af **Bilag 1: Socialtilsyn Øst's virke**, er også fra vores fagsystem og Tilbudsportalen. For at gøre årsrapporten læsevenlig, har vi valgt at de øvrige kvantitative data præsenteres i bilag 1. Der vil dog blive henvist til data i bilag 1 i årsrapporten, der hvor det er relevant.

⁴ BEK nr. 617 af 03/05/2020 bilag 1 og 2

- Uddannelse og beskæftigelse
- Selvstændighed og relationer
- Målgrupper, metoder og resultater
- Sundhed og trivsel
- Familiestruktur og familiedynamik - for plejefamilier
- Organisation og ledelse - for tilbud
- Kompetencer
- Fysiske rammer.

Kort beskrivelse af Socialtilsyn Østs virke 2021

Den 31. december 2021 havde Socialtilsyn Øst tilsynsforpligtelsen med 1.098 plejefamilier og 389 sociale tilbud.

Vi har været på minimum ét tilsynsbesøg i samtlige af de plejefamilier og sociale tilbud, som vi har tilsynsforpligtelsen med.

Der er gennemført 2.146 tilsynsbesøg.

Antal tilsynsbesøg fordelt på tilsynstype:

- 1.896 – driftsorienterede tilsyn
- 250 – i forbindelse med ny-godkendelser

Derudover har vi blandt andet truffet afgørelser, behandlet ansøgninger m.m.:

- Ny-godkendt 67 plejefamilier og 15 sociale tilbud
- Truffet 24 afgørelser med vilkår, der indeholdt 25 vilkår
- Truffet 3 afgørelser om påbud, der indeholdt 9 påbud
- Truffet 3 afgørelser om skærpet tilsyn, der indeholdt 12 påbud
- Truffet 5 afgørelser om tilbagekaldelse af godkendelsen – 2 på tilbudsområdet og 3 på plejefamilieområdet
- Modtaget 299 ansøgninger vedrørende væsentlige ændringer – 110 på tilbudsområdet og 189 på plejefamilieområdet
- Modtaget 162 anmodninger om aktindsigt, disse er behandlet efter henholdsvis forvaltningslovens⁵- og offentlighedslovens⁶ regler
- Modtaget og behandlet 357 henvendelser om bekymrende forhold – whistleblower-ordningen.

Den samlede aktivitet i forbindelse med at drive et socialtilsyn blev i 2021 udført af 70 medarbejdere – 50 tilsynskonsulenter, 16 stabsmedarbejdere og 4 ledere.

Pr. 31. december 2021 var der i de plejefamilier, vi har tilsynsforpligtelsen med, 2.158 godkendte pladser. Det er et fald på 1,4 % i forhold til 2020.

Det samlede antal ledige pladser på plejefamilieområdet i 2021 er på niveau med antallet i 2020.

I **Bilag 1: Socialtilsyn Øst's virke** findes uddybning af ovenstående tal.

⁵ LBK nr. 433 af 22/04/2014

⁶ LBK nr. 145 af 24/02/2020

Kvalitet i tilbuddene – Fokusemner

Det er en betingelse for godkendelse af sociale tilbud, at tilbuddet ud fra en samlet vurdering har den fornødne kvalitet⁷. Kvalitetsvurderingerne foretages ud fra kvalitetsmodellen.

Socialtilsynet skal årligt udfærdige en årsrapport⁸. Årsrapporten skal indeholde kvantitative opgørelser om godkendelser, tilbagekaldte godkendelser, antal tilsynsbesøg og lignende⁹.

Udover de kvantitative opgørelser, skal socialtilsynets årsrapport også indeholde generelle og kvalitative overvejelser om kvaliteten i tilbuddene, herunder generelle overvejelser om kvaliteten i de tilbud, der er omfattet af socialtilsynet¹⁰.

Indholdet i socialtilsynets årsrapport kan endvidere indeholde socialtilsynets overvejelser om udvalgte fokuspunkter¹¹.

Udvalgte fokuspunkter for 2021:

- Væsentlige ændringer af tilbuddets og plejefamiliens godkendelse.
- Godkendelse af nye plejefamilier i Socialtilsyn Øst

Herudover vil vi præsentere kvantitative data om godkendte plejefamilier i 2020 og 2021. Udviklingen i plejefamilierne der blev godkendt i 2020 og 2021, vil blive analyseret i årsrapporten 2023, hvor familierne vil have haft deres virke i 3-4 år.

⁷ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 § 6 og §§ 12 - 18

⁸ BEK nr. 617 af 03/05/2020 § 21, jf. LBK nr. 1377 af 21/09/2020 § 9, stk. 1, 1. pkt.

⁹ BEK nr. 617 af 03/05/2020 § 21, stk. 2

¹⁰ BEK nr. 617 af 03/05/2020 § 21, stk. 3

¹¹ BEK nr. 617 af 03/05/2020 § 21, stk. 4

Den faglige kvalitet

Den faglige kvalitet skal her forstås som en kvalitetsopfattelse, der er fastlagt af lovgivningen og kvalitetsmodellen, som er baseret på standarder og indikatorer for kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilierne. Kvalitetsmodellen er et dynamisk værktøj og der findes én kvalitetsmodel for tilbud og en kvalitetsmodel for plejefamilier.

Vurderingen af et socialt tilbuds eller en plejefamilies samlede kvalitet sker ud fra en samlet faglig vurdering inden for rammerne af temaerne under hensyn til tilbuddets karakter og målgruppe. Hvis socialtilsynet vurderer, at det er relevant for kvalitetsvurderingen, kan vi inden for rammerne af temaerne i kvalitetsmodellen vælge at inddrage andre forhold.

Scorerne er et udtryk for en bedømmelse af, om tilbuddet lever op til de enkelte indikatorers ordlyd. Det betyder for eksempel, at et tilbud der opnår fem i bedømmelse, stadig kan have udviklingspunkter at arbejde med.

Generel kvalitet på plejefamilie- og tilbudsområdet

Den generelle kvalitet på plejefamilie- og tilbudsområdet, belyses ud fra de scorer og bedømmelser, der er givet inden for hvert af de syv temaer i kvalitetsmodellen. I datagrundlaget indgår ny-godkendte plejefamilier og tilbud ikke, da disse tilsynstyper ikke skal have scorer, men får en bedømmelse på indikatorniveau – *Forventes at kunne opfylde indikatoren* eller *Forventes ikke at kunne opfylde indikatoren*. Disse bedømmelser understøttes af en prosatekst, udarbejdet på baggrund af tilsynsbesøget og det indkomne materiale m.m.

Plejefamilier

Vi har gennemført 1.157 tilsyn fordelt på 1.098 plejefamilier.

Vi vurderer, at der er en generel høj kvalitet i plejefamilierne, hvilket ses i **Diagram 19: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier**. Vi vurderer, at plejefamilierne kontinuerligt arbejder med kvaliteten, både for at fastholde den, men også for at højne den. Vi kan se en større søgning på de kurser vi udbyder. Derudover oplyser plejefamilierne, at de selv er opsøgende vedrørende kompetenceudvikling og supervision. Vi hører fra plejefamilierne, at de har et ønske om, at kommunerne udbyder flere relevante kurser.

Af nedenstående **Diagram 1: Udvikling i aktive godkendte plejefamilier** fremgår det, at der er en stigning i antal plejefamilier på 1,2 %. **Diagram 2: Udvikling i ny-godkendte plejefamilier** viser en stigning på antal ny-godkendte plejefamilier på 39,6 %. Antallet af godkendte pladser er faldet med 1,4 % i forhold til 2020 og antallet af ledige pladser er på niveau med 2020.

Diagram 1: Udvikling i aktive godkendte plejefamilier

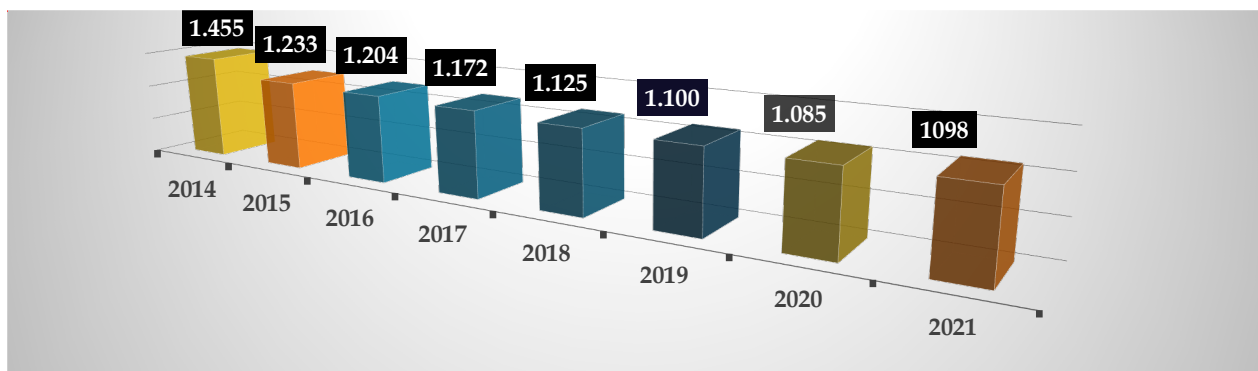
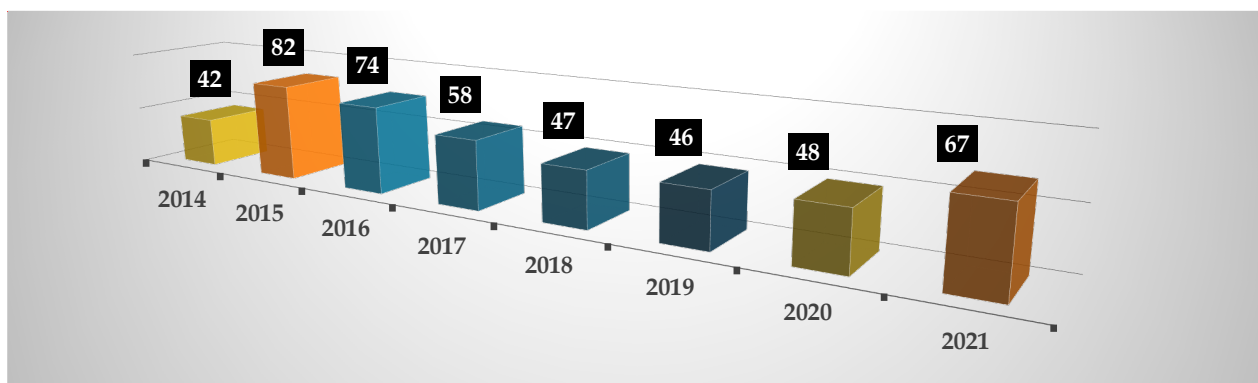

Diagram 2: Udvikling i ny-godkendte plejefamilier

Tilbud

Begrebet tilsyn indeholder mange forskellige handlinger f.eks. tilsynsbesøg, triangulering, rapport-skrivning mm. I 2020 har vi gennemført 511 tilsyn fordelt på 389 tilbud.

Vi vurderer, at der er en generel høj kvalitet i tilbuddene, se **Diagram 20: Udvikling i den gennemsnitlige score – Tilbud**. Vi vurderer, at tilbuddene kontinuerligt arbejder både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

Overordnet set vurderes det, at tilbuddene arbejder med de udviklings- og opmærksomhedspunkter, der fremgår af de enkelte tilsynsrapporter.

Som i 2021 vurderer vi, at tilbuddene arbejder fokuseret med borgernes udviklings- og handleplaner, herunder de mål der skal til for at opfylde kravene i udviklings- og handleplanerne. Der er større tendens til, at borgerne inddrages i de mål der sættes, og hvordan målene skal effektueres.

Godkendelse af nye plejefamilier i Socialtilsyn Øst

Godkendelse af plejefamilier sker med udgangspunkt i et fast koncept¹², iværksat i 2019 i forlængelse af den politiske aftale "Mere kvalitet i plejefamilier"¹³. Socialtilsyn Øst har godkendt 114 plejefamilier til døgnpleje og aflastning efter det nye koncept.

I konceptet indgår et obligatorisk 4-dages grundkursus og flere besøg i ansøgerfamilien med anvendelse af lovbestemte redskaber. I 2021 har vi afholdt 6 grundkursusforløb, godkendt 67 plejefamilier og givet afslag på 4 ansøgninger. 61 ansøgere har trukket deres ansøgning tilbage, som oftest før de første kursusdage eller efter første tilsynsbesøg - og enkelte i processens slutfase.

I Socialtilsyn Øst har vi organiseret godkendelsesarbejdet sådan, at et team på 4-5 erfarne tilsynskonsulenter har det faglige ansvar for samtlige trin i godkendelsesprocessen - fra modtagelse af ansøgningen til afgørelse om godkendelse eller afslag.

En økonomikonsulent vurderer desuden, hvorvidt ansøgers økonomiske forhold kan give stabile rammer og vilkår for plejebørn. Økonomivurderingen beskrives ikke yderligere i det følgende.

Det primære mål med godkendelsesprocessen er at sikre, at socialtilsynet har de nødvendige oplysninger for at kunne beskrive og vurdere kvaliteten inden for kvalitetsmodellens temaer samt familiens økonomi og dermed nå til en afgørelse om godkendelse eller afslag. En målsætning for godkendelse er, at plejefamilien bliver klædt på til opgaven som plejefamilie. Dette betyder at de gennem grundkurset gennemgår en del af de emner, som vedrører en plejeopgave f.eks. sorg og krise hos børn, tilknytningsteorier og hvordan man arbejder med det, samarbejdet med biologiske forældre, vigtigheden af en mentaliserende tilgang m.m. og herigennem får kendskab til de mange facetter der ligger i opgaven som plejefamilie.

Herudover er der gennem godkendelsesforløbet samtaler med familien om deres hverdag, egne børn og hvad der er vigtigt for dem som familie, så familien støttes i at kunne lave det rigtige match af barn til netop deres familie.

Systematikken understøttes af det faste godkendelseskoncept, der blandt andet angiver rækkefølgen af aktiviteter. For eksempel er der to besøg i hjemmet, hvoraf det ene ligger inden påbegyndelse af grundkurset. Det andet ligger mellem grundkursets første to og sidste to kursusdage. På besøgene anvendes redskaber til at observere familiedynamikken, afdække ansøgernes mentaliseringsressourcer samt at undersøge egne hjemmeboende børns perspektiver på at være barn i familien. Endelig er der en afsluttende samtale med ansøgerne med henblik på at drøfte socialtilsyn-

¹² <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialtilsyn/haandbog-for-socialtilsyn/godkendelse-af-plejefamilier/godkendelseskoncept>

¹³ <https://socialstyrelsen.dk/projekter-og-initiativer/unge/mere-kvalitet-i-plejefamilier-2013-samarbejde-mellem-anbringelsessteder>

nets konklusioner på godkendelsesprocessen. Processen afsluttes med en tilsynsrapport, hvor kvaliteten beskrives inden for kvalitetsmodellens syv temaer og økonomi ledsaget af en afgørelse om godkendelse eller afslag.

Som ansøger vil man møde flere af godkendelsesteamets tilsynskonsulenter, som skiftes til at undervise på grundkursuserne og ofte er to om at afvikle besøg i ansøgerfamilierne. Samarbejdet om godkendelsesprocesserne styrker ensartetheden i vurdering af ansøgerne og bidrager desuden til udvikling af en stærk faglighed i teamet. Ansøgerne vil møde tilsynskonsulenter, der er erfarne, socialfagligt kyndige og har særlig viden om den specifikke opgave det er at godkende nye plejefamilier.

Afdækning af mentaliseringsressourcer

Vi har de seneste år arbejdet målrettet med at implementere og konsolidere godkendelseskonceptet som en helhedsorienteret tilgang på ansøgerfamiliernes kvalitet. Især har redskabet til afdækning af ansøgers mentaliseringsressourcer været et nyskabende tiltag.

For at afdække en families mentaliseringsressourcer, bliver der lavet et mentaliseringsinterview af begge kommende plejeforældre. Ved "mentaliseringsressourcer" forstås evnen til at have opmærksomhed på indre mentale tilstande hos sig selv, og hos andre i forbindelse med forklaring af adfærd.

Et mentaliseringsinterview er et semistruktureret interview på 14 spørgsmål, der går på den interviewedes egne tilknytningserfaringer og relationer til henholdsvis forældre, partner og egne børn, herunder det forestillede plejeforældreskab. Et interview tager som oftest mellem 30 – 45 min. Plejeforældrene bliver interviewet hver for sig. De må ikke deltage i hinandens interviews. Dette er blandt andet fordi, man kan forstyrre hinanden ved enten at kommentere eller ved at komme til at bruge de samme svar som den anden, hvorefter det ikke bliver ens egne refleksioner, der kommer i spil.

Hvis konsulenterne er i tvivl, om de har fået afdækket tilstrækkeligt ved interviewet, er der mulighed for at vise én af to små dilemmafilm, hvortil der ligeledes er nogle spørgsmål. Det er ikke alle ansøgere, der har lige let ved at sætte ord på egne refleksioner, hvorfor det kan være en støtte med visuelle stimuli i form af film.

Efterfølgende er der to tilsynskonsulenter, der hører interviewets nøglespørgsmål igennem og analysere disse ud fra en systematisk og struktureret proces, som skal sikre en høj grad af konsistens og pålidelighed i analysen.

Vi ser det som en vigtig ressource, at ansøger er i stand til at tale åbent og reflekterende om sårbarheder, udfordringer, ressourcer og styrker. For eksempel ser vi ikke en vanskelig fortid som diskvalificerende i forhold til at blive godkendt som plejefamilie; snarere er det relevant, hvordan ansøger har skabt mening om disse erfaringer og om, hvordan de kan få betydning for forældreskab og kommende plejeforældreskab. Tilsvarende er vi opmærksomme på, om ansøger i et forsøg på at give indtryk af at være kompetent og positiv i stedet kan komme til at fremstå idealiserende eller urealistisk om opgaven som plejefamilie.

Fokus på ansøgernes mentaliseringsressourcer bidrager til nogle hypoteser om den enkelte ansøgers kompetencer i forhold til at etablere og fastholde tilknytning til et plejebarn og drage omsorg for barnets særlige behov, udvikling og opdragelse. Hvis ansøgerne består af et par, forholder vi os også til, hvordan parterne kan understøtte hinanden, også i situationer, der kan være svære og belastende.

Andre redskaber i godkendelsesprocessen kan nuancere vores hypoteser om ansøgernes mentalisering. For eksempel er vi opmærksomme på, at mentaliseringsinterviewet er et verbalt redskab. En ansøger, der i interviewet fremstår med få verbale mentaliseringsressourcer, kan under observation af samspillet med egne børn udvise gode og tilstrækkelige mentaliseringsressourcer. Dette vil i så fald blive beskrevet og tillagt vægt i godkendelsen.

Observation af familiedynamik

Et andet lovpligtigt redskab, der indgår i godkendelsesprocessen, er observation af ansøgerfamiliens familiedynamik. Den kan komme til udtryk i familiens indbyrdes samspil, deres relationer, kommunikation med hinanden og i deres refleksioner over egen dagligdag. Vi har hjælperedskaber, der styrker den metodiske tilgang til undersøgelsesprocessen, og som bidrager til at sikre en åben og nysgerrig tilgang til den enkelte ansøger. Vi fortæller ansøger, hvad vi observerer, og vi inviterer til dialog og refleksion om hvordan det observerede, kan forstås.

Til observation af familiedynamik benytter vi "familiekassen", som er et både sjovt og udfordrende element for ansøgerne. Ansøgerfamilierne får til opgave at samle en række genstande, der repræsenterer dem som familie og dermed skaber de deres egen "familiekasse". I kassen lægger familien måske billeder, en sangbog eller en rejsebog, bage- eller sportsudstyr

eller andet, der kan sige noget om, hvem de er og hvad de sætter pris på. Indholdet af en sådan kasse siger naturligvis meget om ansøgerfamilien i sig selv, men processen er ligeledes interessant og indgår både i dialogen med socialtilsynet og som en del af grundkurset, hvor ansøgerne skal præsentere deres kasse for resten af holdet.

Formålet med observationen er at undersøge, om dynamikken i ansøgerfamilien er hensigtsmæssig i forhold til at give et plejebarn trygge og stabile rammer, fordi dette er afgørende for børns trivsel og udviklingsmuligheder. Vi ser efter, hvordan familien kommunikerer med hinanden; ser og anerkender medlemmerne hinandens behov og formår de at tilpasse sig forandringer? Lytter de voksne til deres børns følelser, tanker og ønsker og afstemmer de deres respons? Er der fysisk

og følelsesmæssig kontakt mellem familiemedlemmerne? Hvem taler mest og hvordan reflekterer ansøgerne over deres hverdag?

Et fokus på ansøgerfamiliens dynamik kan være med til at tegne et billede af, hvad det er for en familie, et plejebarn bydes ind i, og hvilken hverdag og hvilket samvær et plejebarn kan tilbydes. Vi kan blive bekymrede, hvis kommunikationen mellem de voksne er uhensigtsmæssig, hvis problemer ikke tages op og løses undervejs, eller hvis stemningen i hjemmet er enten meget følelsesbetonet eller det modsatte. I disse tilfælde går vi i dialog med ansøgerne om det indtryk de giver, og vi inddrager øvrig viden fra godkendelsesprocessen.

Godkendelsens indhold

I godkendelsen er det specificeret, hvilken typologi familien kan godkendes til – almen, forstærket eller specialiseret. Det præciseres hvor mange pladser godkendelsen omfatter og om der er tale om godkendelse til døgnophold eller aflastning. Vi tager udgangspunkt i det, ansøgerne ønsker at blive godkendt til. I 2021 har der været stor grad af overensstemmelse mellem det, der blev søgt om, og det vi har godkendt. Hvis ansøgerne har særlige kompetencer eller ønsker i forhold til bestemte målgrupper, kan det indgå specifikt i godkendelsen.

Plejefamilietyperne:

- Almene plejefamilier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med lette til moderate støttebehov.
- Forstærkede plejefamilier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov.
- Specialiserede plejefamilier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov.

Godkendelserne er i 2021 givet til almen og forstærket typologi, men ikke til specialiseret. Godkendelserne gives som oftest til en eller to pladser, der kan være til døgnophold eller aflastning eller en kombination heraf. I nogle tilfælde gives der godkendelse til, at pladsantallet kan udvides, hvis der er tale om søskende. Almindeligvis gives godkendelsen til at tage imod børn i alderen 0-17 år, men i nogle tilfælde specificeres alderen nærmere, f.eks. 4-17 år, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Ansøgernes tanker om en fremtidig virkelighed som plejefamilie udvikler sig i løbet af godkendelsesprocessen. Grundkurset og besøgene i hjemmet giver rig lejlighed til refleksion, og det man lærer og forstår om opgaven som plejefamilie giver i mange tilfælde ansøgerne en styrket bevidsthed om, hvilke opgaver der vil passe til deres familie. Enhver familie har deres egen måde at leve deres liv på, og der kan være forhold, der skal tages særligt hensyn til, f.eks. egne børns behov, ansøgernes øvrige arbejdsliv eller opgavens indgriben i familiens hverdag og interesser.

Dialog – løbende og i forbindelse med socialtilsynets afgørelse

Vi er i dialog med ansøgerne om deres ressourcer og forestillinger om et liv som plejefamilie. Med afgørelsen om godkendelse bidrager vi med et realistisk afsæt for at kunne løse opgaven som plejefamilie og dermed kunne tilbyde en indsats i hjemmet for børn og unge, hvis udvikling og omsorg bedst sikres med anbringelse eller aflastning hos en familie.

Vores kerneopgave:

Socialtilsyn Øst skal bidrage til at sikre kvalitet og udvikling i sociale tilbud og plejefamilier, så børn, unge og voksne understøttes i at udnytte deres potentiale, oplevelse af livskvalitet og mestring af eget liv

Dialogen kan i nogle tilfælde have en form, hvor vores nysgerrighed og undersøgelse er drevet af hypoteser om utilstrækkelig kvalitet til den godkendelse, som ansøgerne ønsker sig – eller om utilstrækkelig kvalitet til en godkendelse i det hele taget. Dialogen drives af et fokus på muligheder, for måske er en mindre omfattende godkendelse i form af for eksempel færre pladser, anden typologi eller aflastning det, ansøgernes kompetencer eller overskud kan bære. Dialogen drives også af tillid til, at ansøgerne giver os de relevante oplysninger, så vi kan træffe en afgørelse på et oplyst grundlag.

Det er vores opgave undervejs og senest i forbindelse med afslutning af godkendelsesprocessen at være åbne om vores vurdering af, om ansøgerne kan siges at have den fornødne kvalitet til at blive plejefamilie. Vi deler løbende vores overvejelser med ansøgerne og opfordrer til en gensidigt åben dialog.

I langt de fleste tilfælde ender en godkendelsesproces med en afgørelse om godkendelse. Ansøgerne kan nu gå i gang med at gøre sig synlige og attraktive for kommuner, som de kan tænkes at samarbejde med, og at gøre det med en styrket bevidsthed om, hvem de er som familie og hvad de kan tilbyde et plejebarn.

Vi godkender plejefamilier, der er klar til at løse de opgaver, der ligger i deres godkendelse nu og her. Samtidig har vi øje for, at det for nogle ansøgere kan handle om at komme i gang som plejefamilie og over tid potentielt udvide deres godkendelse i takt med øgede kompetencer og et familieliv, der passer til det.

Som tidligere nævnt er der en ret stor andel af ansøgerne, der trækker deres ansøgning tilbage i processen. Det kan skyldes forhold i egen familie, der er uforenelige med at være plejefamilie. Det

kan handle om egne børns behov, om belastninger i familielivet, de fysiske rammer eller karriere-mæssige forhold. Det kan også skyldes, at ansøger i løbet af godkendelsesprocessen bliver klar over, at det at være plejefamilie er en opgave, der vil kræve mere af dem, end de havde forventet.

Nogle ansøgere har ikke de nødvendige forudsætninger for at kunne godkendes som plejefamilie. I disse tilfælde sikrer vi en dialog med ansøger om det, som udgør vores bekymringer. Det har stor betydning, at ansøgerne får indsigt i vores overvejelser. Vores indsats for at være tydelige om, hvad vi ser som ansøgerfamiliens styrker og svagheder, opleves i langt de fleste tilfælde som ordentlig og redelig af familien. Det sker, at ansøgere, der trækker deres ansøgning i processen, vender tilbage med en ny ansøgning et eller flere år senere og da godkendes som plejefamilie.

I 2021 har vi som tidligere nævnt, truffet fire afgørelser, hvor familierne ikke fik deres ønskede godkendelse. Hvis vi lægger op til det, inviteres ansøger til et "dialogmøde", hvor vi præsenterer vores overvejelser og begrundelser nærmere, og hvor ansøger har mulighed for at forholde sig hertil. Mødet har til formål at give ansøger mulighed for at nuancere og oplyse os yderligere om forhold, der har betydning for den afgørelse, vi påtænker at træffe. Efterfølgende tager vi endeligt stilling til sagen.

Socialtilsynets afgørelser kan påklages til Ankestyrelsen. Vi har ikke i 2021 modtaget klager over afgørelser i godkendelsessager.

I **Bilag 1: Socialtilsyn Øst's virke** findes uddybning af ovenstående tal.

Præsentation af kvantitative data om ny-godkendelser på plejefamilieområdet

I 2023 vil vi i årsrapporten belyse, hvad plejefamilierne ansøger om (aflastning eller døgn), tilbudstype, antal børn, alder på børnene, målgruppe og ydelser sammenholdt med det de bliver godkendt til. Derudover vil vi beskrive, hvornår de ny-godkendte plejefamilier modtager det første plejebarn og hyppigheden i udskiftning af plejebørn. I forhold til pladser vil årsrapporten også belyse udviklingen i pladsantallet hos de ny-godkendte plejefamilier.

I forhold til målgruppen vil vi redegøre for om de henviste børn er i overensstemmelse med godkendelsen. I belysningen vil kvalitetsmodellens scorer og udstedte udviklings- og opmærksomhedspunkter blive inddraget.

Det vil være ansøgere i 2020 og 2021, der vil være genstand for årsrapporten både i 2021 og 2023. I årsrapporten 2021 vil data om ansøgerne alene blive præsenteret som kvantitative data, hvorimod årsrapporten 2023 vil indeholde en egentlig analyse af ansøgerne.

Herunder vil forskellige data vedrørende de ny-godkendte plejefamilier i 2020 og 2021 blive præsenteret.

I 2020 har vi godkendt 47 plejefamilier og i 2021 har vi godkendt 67. Af nedenstående diagrammer fremgår fordelingen på kommune.

Diagram 3: Antal ny-godkendte plejefamilier fordelt på kommune i 2020

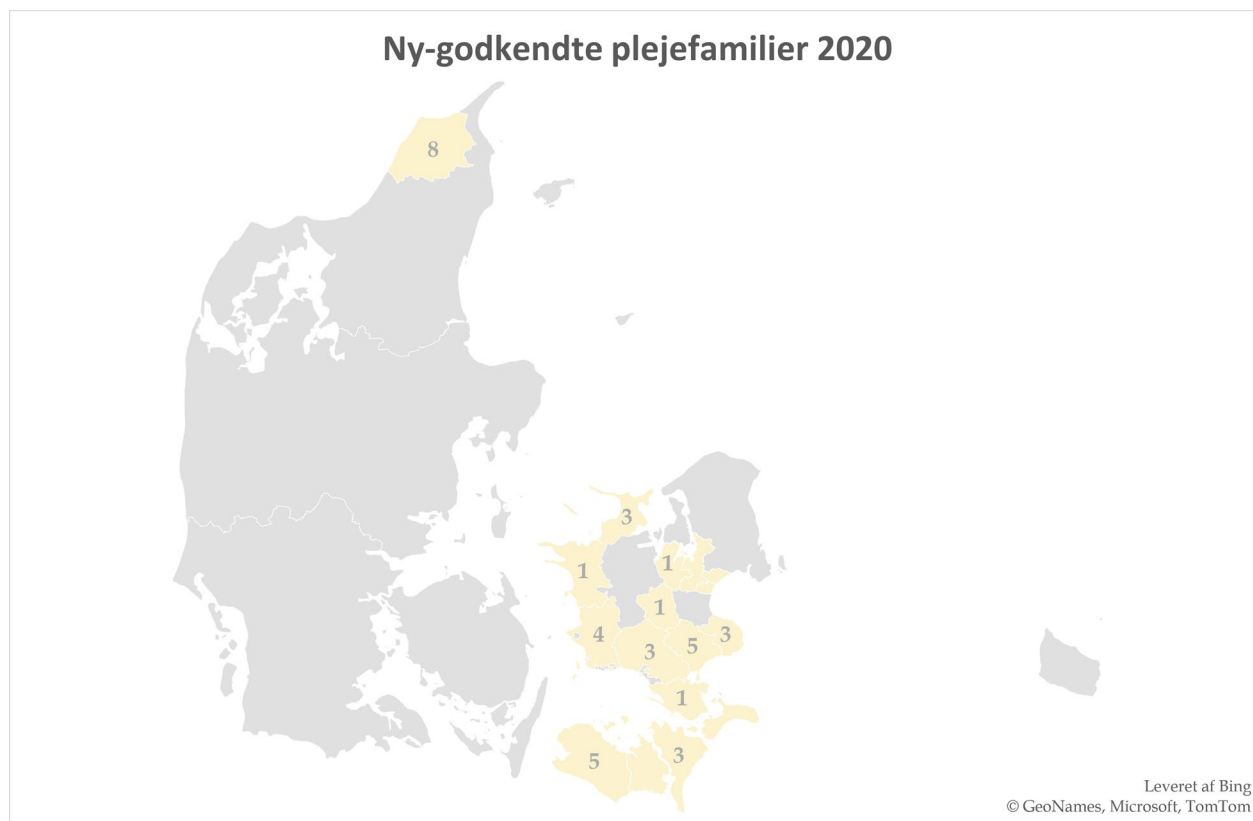
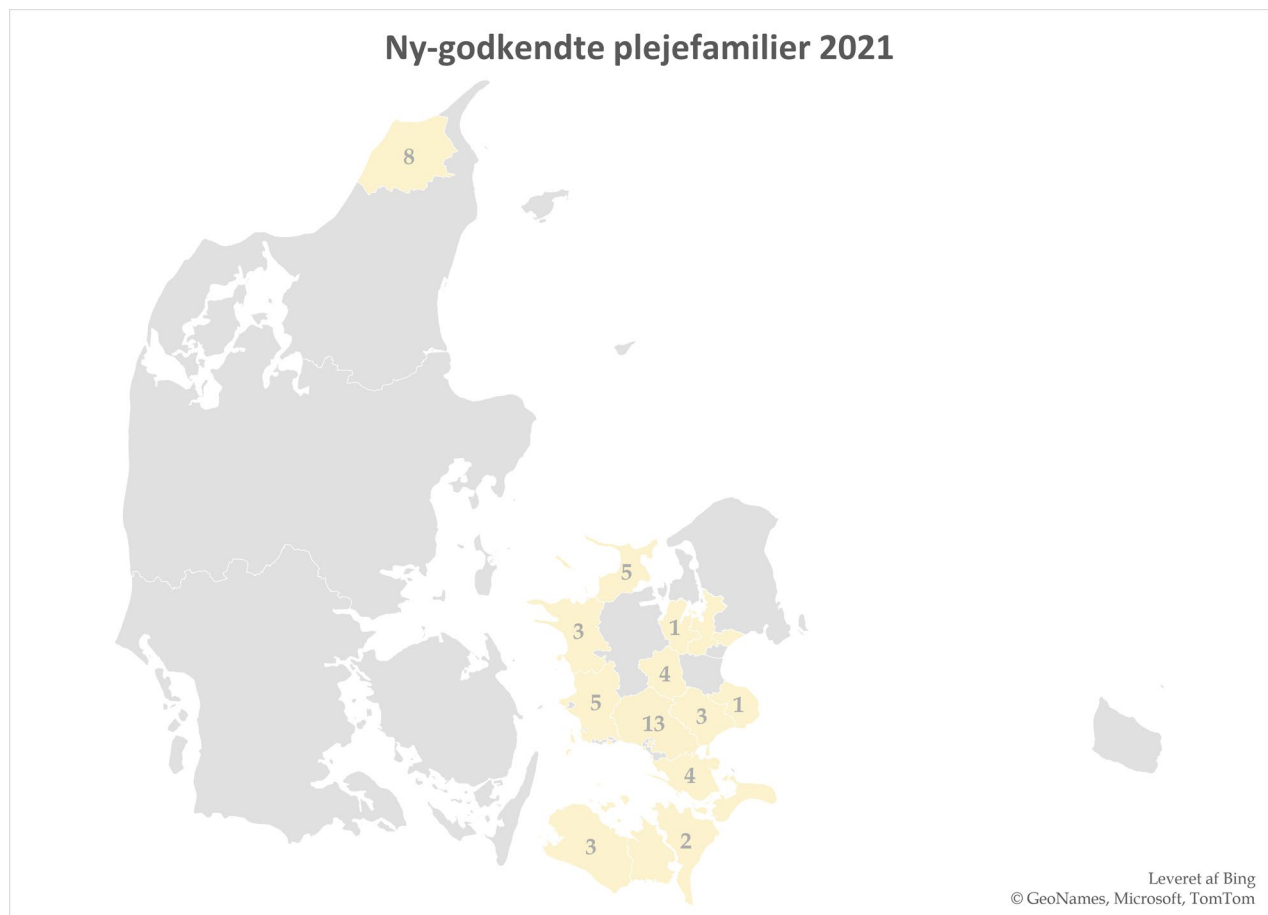

Diagram 4: Antal ny-godkendte plejefamilier fordelt på kommune i 2021

Tabel 1: Godkendte plejefamilier 2020 og 2021 fordelt på typologi og antal pladser i hver typologi

Typologi	Antal ny-godkendte plejefamilier	Antal godkendte pladser
Almen plejefamilie¹⁴	80	98
2022	36	41
2021	44	57
Forstærket plejefamilie¹⁵	34	58
2020	11	22
2021	23	36

Af **Tabel 1: Godkendte plejefamilier 2020 og 2021 fordelt på typologi og antal pladser i hver typologi** kan man se, at der i hverken 2020 eller 2021 er godkendte specialiseret plejefamilier¹⁶.

¹⁴ LBK nr. 1548 af 01/07/2021 jf. § 66, stk. 1 nr. 1

¹⁵ LBK nr. 1548 af 01/07/2021 jf. § 66, stk. 1 nr. 2

¹⁶ LBK nr. 1548 af 01/07/2021 jf. § 66, stk. 1 nr. 3

Fire af de familier der er godkendt i 2021 er delvist imødekommet.

Af de plejefamilier der blev godkendt i 2020 og 2021 er der ved udgangen af 2021 ophørt fem plejefamilier på baggrund af deres eget ønske – fire var godkendt i 2020 og en var godkendt i 2021. Alle familierne var godkendt til almen plejefamilie¹⁷ og de godkendte pladser udgjorde til sammen seks. Geografisk var de placeret med to i Næstved Kommune, to i Hjørring Kommune og en i Faxe Kommune.

Tre plejefamilier indgår pr. 31. december 2021 ikke længere i vores opgaveportefølje, da de er flyttet til et område, hvor vi ikke har tilsynsforpligtelsen.

Af de plejefamilier der blev godkendt i 2020 og 2021, er 106 pr. 31. december 2021 fortsat aktive.

Herunder vil den gennemsnitlige profil for de plejefamilier vi har godkendt i perioden 2020 og 2021 blive præsenteret med udgangspunkt i udvalgte data:

- Plejefamilierne er typisk samlevende
- Plejefamilierne har i gennemsnit 1,6 års erfaring med aflastning
- Plejefamilierne har i gennemsnit 2,8 års erfaring med anbragte børn og unge
- Plejefamilierne har i gennemsnit 1,9 biologiske børn
- Plejefamilierne bor typisk i hus
- 45 % af plejeforældrene har en pædagogisk uddannelse

Ovenstående data samt en dybdegående analyse af plejefamilierne, der blev godkendt i 2020 og 2021, vil indgå i årsrapporten for 2023. Plejefamilierne vil i 2023 have været i drift i mindst to år, hvorfor det vil være muligt at kunne analysere på den udvikling, der har været i familierne. Derudover vil temaerne "Kompetencer" og "Familiestruktur og familiedynamik" blive inddraget i analysen, da vi finder det interessant at belyse, om der er en sammenhæng mellem godkendt/ikke godkendte/ansøgning trukket tilbage, aktive/ikke aktive plejefamilier og de kompetencer de har samt deres familiestruktur og familiedynamik.

¹⁷ LBK nr. 1548 af 01/07/2021 jf. § 66, stk. 1 nr. 1

Væsentlige ændringer af tilbuddets godkendelse

Socialtilsynet har ansvaret for at godkende generelt egnede tilbud nævnt i § 4 i lov om socialtilsyn, der skal indgå i den kommunale forsyning.

Et tilbud kan ikke foretage væsentlige ændringer i deres godkendelse uden forudgående godkendelse fra socialtilsynet.

Socialtilsynene fastsætter en særlig takst for godkendelse af væsentlige ændringer i allerede eksisterende tilbud¹⁸.

Hvis et tilbud ønsker at få en ændring af deres godkendelse, skal tilbuddet indsende en ansøgning om ændring.

Vi modtog i 2021 110 ansøgninger fra både regionale, kommunale og private tilbud - heraf blev 75 af ansøgningerne vurderet at være væsentlige ændringer, der udløste takstopkrævning. Takstopkrævningen sker på baggrund af en konkret vurdering, når der ansøges om ændringer, der har væsentlig betydning for tilbuddets godkendelsesgrundlag. Det kan for eksempel være hvis ændringen vurderes at påvirke flere af kvalitetsmodellens temaer.

Ansøgningsskemaet indgår i vores vurdering af de ønskede ændringer og tilbuddet skal heri beskrive konsekvenserne af den ansøgte ændring i forhold til kvalitetsmodellens temaer. Det kan for eksempel være hvilken betydning ændringen har i forhold til normering, borgernes trivsel, aktivitetsmuligheder mm.

Vores fokus på netop betydningen for borgerne skal ses i sammenhæng med vores kerneopgave: *"at bidrage til at sikre kvalitet og udvikling i sociale tilbud, så børn, unge og voksne understøttes i at udnytte deres potentiale, oplevelse af livskvalitet og mestring af eget liv"*.

Vi er i dialogen med tilbuddet særligt opmærksomme på tilbuddets refleksioner og overvejelser om, hvilken effekt ændringens gennemførelse vil have for borgernes hverdag. Det kan for eksempel være, om en ændring af målgruppen vil være forstyrrende for de nuværende borgere i tilbuddet eller om en ændring af tilbuddets ydelser, vil være en kvalificering af den samlede indsats for borgerne.

Når vi modtager en ansøgning om væsentlig ændring behandles denne af et tværfagligt team, hvilket betyder at der inddrages både økonomiske, juridiske og socialfaglige kompetencer i behandlingen af den ansøgte ændring.

I sagsbehandlingen arbejder vi med afsæt i vores dialogforpligtelse i henhold til lovens intention. Vi er opmærksomme på at agere dialogisk, uanset om det er i vores skriftlige korrespondance med tilbuddet, i vores telefonsamtaler, på tilsynsbesøg eller ved dialogmøder, der alle er tilsynsmæssige metoder til at indhente yderligere information. Vi søger gennem nysgerrig og åben dialog at udrede, afdække og løse eventuelle problemstillinger omkring tilbuddets ansøgning om ændring. Dette sikrer at vores afgørelse hviler på et oplyst grundlag og at tilbuddet oplever sig mødt og forstået i processen uanset eventuel uenighed.

Tilbuddet kan forvente en behandlingstid på op til otte uger fra den dato, hvor vi har modtaget de sidste nødvendige oplysninger til brug for sagens behandling og afgørelse.

¹⁸ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 23, stk. 3 og BEK nr. 617 af 03/05/2020 jf. § 32, stk. 4

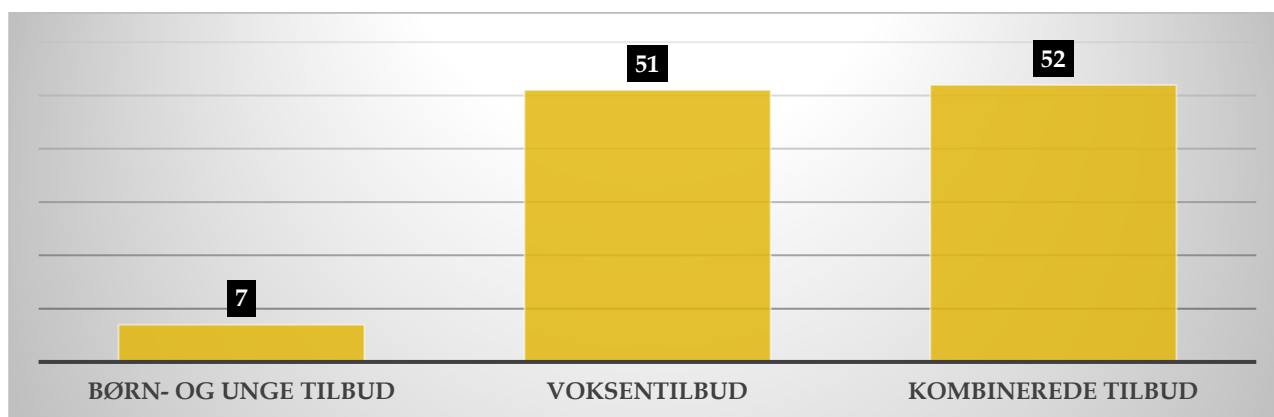
Resultatet af sagsbehandlingen kan være fuldt medhold, delvist medhold eller afslag. Derudover er der mulighed for, at en godkendelse kan gives med vilkår, hvilket betyder, at tilbuddet inden for en given frist, skal sikre opfyldelse af de givne vilkår.

Af de 110 ansøgninger om væsentlige ændringer vi modtog i 2021, blev 93 ansøgninger afgjort med fuldt medhold, 10 ansøgninger blev imødekommet med vilkår og 3 fik afslag. Ved årets udgang var 4 af de modtagende ansøgninger endnu ikke afgjort i det disse fortsat var under behandling.

Behandlingen af ansøgningen sker ud fra en samlet vurdering af tilbuddets kvalitet ud fra kvalitetsmodellens temaer samt økonomi og jura. Der lægges i afgørelsen vægt på, om tilbuddet forventes at kunne levere den fornødne kvalitet i forhold til de ansøgte ændringer, sådan at tilbuddet samlet set opretholder kvaliteten i indsatsen overfor borgerne.

Det er for eksempel af stor betydning for kvaliteten af tilbuddets indsats, at medarbejdernes kompetencer udvikles ved en ændring af målgruppen, at tilbuddets valgte metoder er afstemt i forhold til målgruppen og at borgernes hverdag kan fortsætte som ønsket ved ændring af en fysisk ramme. Risikoforhold belyses i kvalitetsmodellen ved bedømmelse af de indikatorer og kriterier, der her er udvalgt som relevante i forhold til den ansøgte ændring.

Diagram 5: Antal ansøgninger om væsentlige ændringer – tilbud

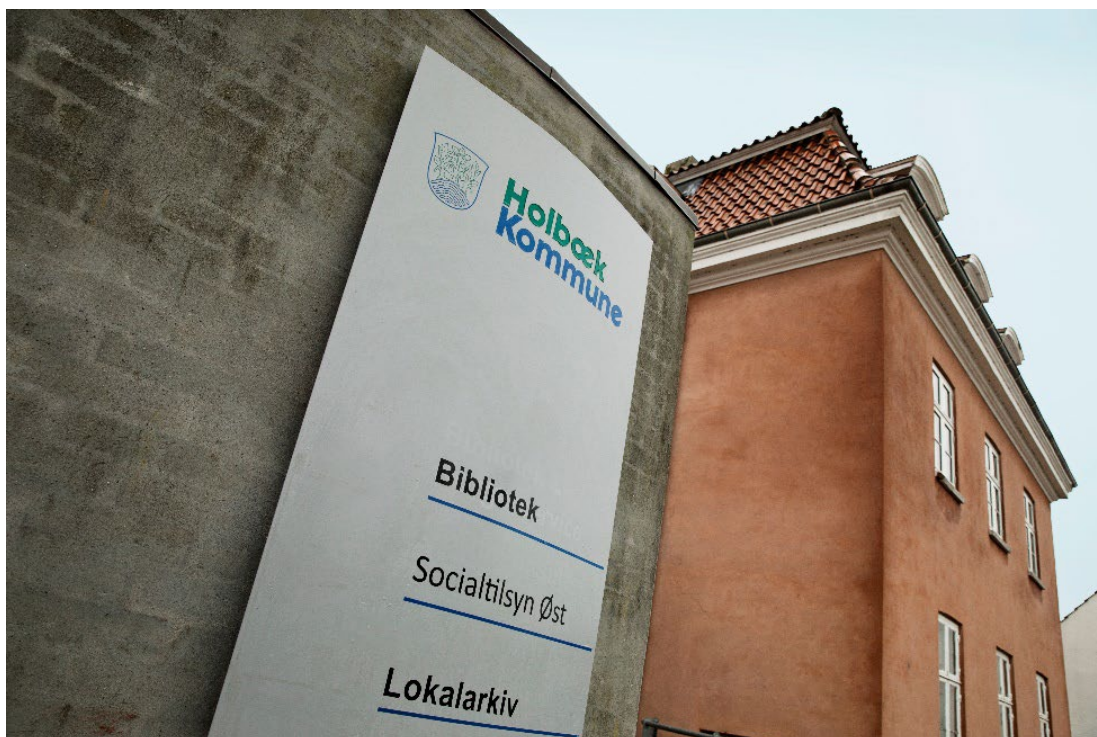

Antallet af modtagne ansøgninger om væsentlige ændringer er sammenlignet med 2020 steget med 19,6 %. Stigningen er på voksenteilbuddene og de kombinerede tilbud med henholdsvis 59,4 % og 20,9 %. Hvis man ser på driftsherre, så ligger stigningen på de kommunale tilbud og de private tilbud. Den største stigning er på de private tilbud.

På plejefamilieområdet gælder ansøgningspligten også, men her er der tale om ændring af godkendelsen og ikke en væsentlig ændring. Der er på plejefamilieområdet modtaget 189 ansøgninger om ændring af godkendelsen, hvilket er status quo.

Ansøgningerne på plejefamilieområdet vedrører hovedsageligt fysiske rammer og antal pladser. På tilbudsområdet vedrører ansøgningerne primært målgrupper og antal pladser.

Om Socialtilsyn Øst

I dette kapitel vil vi redegøre for medarbejdersammensætningen i Socialtilsyn Øst. Efterfølgende vil vi præsentere nogle pejlemærker, som vi i 2022 har særlig fokus på.

Vi er organisatorisk forankret i Holbæk Kommune.

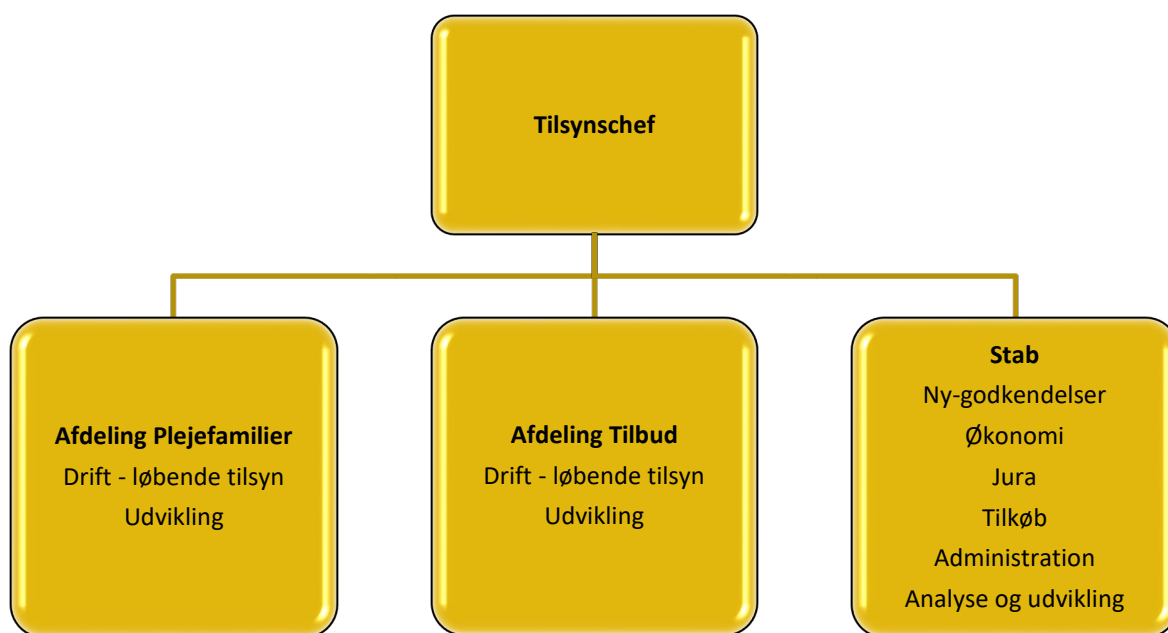
Socialtilsynet har organiseret sig i to afdelinger, der varetager tilsynsopgaven inden for plejefamilie- og tilbudsområdet, samt en stabsafdeling, der varetager ny-godkendelser på tilbudsområdet, jura, økonomi og mere administrative opgaver. Afdelingerne består alle af en afdelingsleder og tilsynskonsulenter.

I Socialtilsyn Øst var der pr. 31. december 2021 ansat 70 personer fordelt på følgende stillinger:

- Én tilsynschef.
- Tre afdelingsledere.
- 50 tilsynskonsulenter. De fleste tilsynskonsulenter er enten uddannede socialrådgivere eller socialpædagoger. De fleste med videreuddannelser, der eksempelvis kan være diplom-, master og kandidatuddannelser.
- 16 stabsmedarbejdere. Stabens personale består af akademikere, medarbejdere med en diplomuddannelse, medarbejdere med en kontoruddannelse og medarbejdere med en social- eller socialpædagogisk uddannelse.

Demografisk fordeler antallet af ansatte sig på 58 kvinder og 12 mænd.

Diagram 6: Organisation

Fokus i 2022

Udover det store arbejde med at implementere lovændringen, har vi yderligere tre pejlemærker i Socialtilsyn Øst, som vi i 2022 vil have fokus på. Pejlemærkerne har alle betydning for tilsynsprocessen og udførelsen her af samt for arbejdet med udgangspunkt i vores kerneopgave:

- **Dialogforpligtigelsen** som vi hele tiden forfiner og folder ud i samarbejde med de fire øvrige socialtilsyn og Socialstyrelsen. Det betyder at vi arbejder med fælles forståelse, for at have en dialogisk baseret tilsynspraksis. Det er vores forventning at vi på den baggrund vil tilegne os ny viden.
- **Risikobaseret tilsyn** er også et område, der har stor bevågenhed hos os. Vi ser frem til at arbejde med rutinebrud og skabe endnu større variation i tilsynsmetoder, datakilder og dataindsamling. Som vidensorganisation skal vi vedvarende og vedholdende akkumulere viden og bruge både interne og eksterne bidrag, så vores risikobaseringer også kan medvirke til at skabe organisatorisk viden. Den viden er værdifuld og nødvendig for os i udviklingen af vores tilsynspraksis. Det betyder at vores fælles viden, bygges på organisatoriske stilladser.
- **Arbejdsmiljø** - Er det sidste af vores pejlemærker. Som alle andre organisationer arbejder vi aktivt med APV. Det har givet os anledning til at have lys på vores fælles arbejdsmiljø - så vi kan fastholde, udvikle og vedblive med at påskønne vores fælles arbejdsplads og en høj tilfredshed med at være ansat netop her.

Økonomi

Budget og regnskab 2021

Socialtilsynet skal i hver årsrapport give en kort beskrivelse af budget og regnskab for det forgangne år.

Af **Tabel 12: Budget 2021 og regnskab 2021, 1.000 kroner** fremgår budget og regnskab for 2021 for Socialtilsyn Øst.

Vi har i 2021 genereret et netto mindre forbrug på cirka 2,3 millioner kroner. Det mindre forbrug skyldes primært følgende forhold:

- Der er mindre forbrug spredt på forskellige driftsomkostninger, mens der er anvendt lidt mere på løn.
- Særligt kan det fremhæves:
 - Implementeringen af fagsystemet Sensum har afledt et fortsat træk på ressourcer i 2021.
 - Færre omkostninger til diverse aktiviteter, som ikke eller i ændret form er gennemført som følge af COVID-19.
 - Tab på tilgodehavender har været meget begrænset for eksempel manglende tilsynstakster grundet konkurs i sociale tilbud
 - Flere indtægter på særligt ordinære tilsynstakster og væsentlige ændringer på tilbud end forventet, mens der har været et fald i antallet af ny-godkendelser.

Bilag 1: Socialtilsyn Øst's virke viser antallet af sociale tilbud og plejefamilier med videre omfattet af tilsyn fra Socialtilsyn Øst – dels hvor mange, der var forudsat i budgettet for 2021, og hvor mange der faktisk var.

Antallet af sociale tilbud i 2021 er marginalt højere end forudsat i budget 2021. Dette skyldes at afgangenen af tilbud har været mindre end forventet, Det er forventet for 2022 at antallet af tilbud vil falde som følge af ændringerne i lov om socialtilsyn omkring en øget specialisering i socialtilsynene.

Der har i lighed med tidligere år ikke været de store muligheder for at udsende tillægstakster som følge af Ankestyrelsens fortolkning af lovgivningen vedrørende tilbud med særligt ressourcekrævende opgaver.

Det har således været nødvendigt at afholde disse aktiviteter indenfor de normale takstindtægter.

Tilsynstakster og objektive finansieringsandele

Socialtilsynene opkræver følgende typer af takster¹⁹, fra tilbuddene for at dække udgifterne til at føre tilsyn med tilbuddene:

- Tilsynstakst. Dette er den "almindelige" takst, der betales for at være omfattet af tilsynet. Taksten opkræves halvårligt. Nye tilbud skal betale taksten fra den første måned efter de er blevet godkendt af socialtilsynet.

¹⁹ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 § 23

- Takst for ny-godkendelser. Taksten opkræves som et engangsbeløb forud for behandling af en ansøgning om at blive godkendt som nyt tilbud.
- Takst for væsentlig ændring. Taksten opkræves som et engangsbeløb i tilfælde, hvor der ansøges om væsentlige ændringer af et eksisterende tilbuds godkendelsesgrundlag.
- Takst for skærpet tilsyn. Taksten opkræves som et engangsbeløb for hvert skærpet tilsyn.
- Tillægstakster for tilbud med flere end to afdelinger og undtagelsesvist for særligt ressourcekrævende opgaver.

De første tre typer af takster, som udgør langt størstedelen af takstindtægterne, fastlægges som gennemsnitlige takster ud fra de budgetterede omkostninger, mens takster for skærpet tilsyn er lovgivningsbestemt til at udgøre 1/10-del af den almindelige tilsynstakst pr. måned det skærpede tilsyn løber. Taksterne er differentieret efter størrelse ud fra størrelseskategorier fastlagt i lovgivningen.

Tabel 14: Takster i kroner **Tabel 14: Takster i kroner (løbende priser)** viser udviklingen i Socialtilsyn Østs takster fra 2014 til 2021. Tillægstakster opgøres konkret og individuelt, hvorfor de ikke fremgår af tabellen.

Tilsynet med plejefamilier bliver dækket af et finansieringsbidrag, der opkræves fra kommunerne. De kaldes "objektive finansieringsbidrag". Det samlede objektive finansieringsbidrag er opgjort ud fra de budgetterede omkostninger ved at føre tilsyn med plejefamilierne. Hver kommune betaler forholdsmæssigt ud fra antallet af 0-17-årige borgere hjemmehørende i den enkelte kommune. Det bemærkes herved, at man ikke kan sammenligne prisen i de enkelte tilsyn pr. 0-17 årige, da antallet af 0-17 årige som sådan ikke har noget at gøre med opgaverne i socialtilsynet, og at der er meget stor forskel på antallet af 0-17 årige de fem regioner imellem.

Budgetperspektiv fremadrettet

Takster i budget 2022 har kunnet holdes nogenlunde uændret målt i faste priser.

Ændringen af lov om socialtilsyn, medfører en del usikkerheder omkring tilsynsportefølje og konsekvensen af de ekstra opgaver der er blevet pålagt Socialtilsynene. Dette gør at taksterne for 2023 er lidt vanskelige at forudse på nuværende tidspunkt. Alt andet lige vil det dog betyde at der må imødeses takststigninger i 2023.

Konklusion

I Socialtilsyn Øst's tilsynspraksis i 2021 har der været særligt fokus på dialogforpligtelsen, individuelle risikovurderinger og ikke mindst vores kerneopgave.

Til at løfte tilsynsopgaven har der ved udgangen af 2021 været 70 medarbejdere involveret i tilsynsarbejdet; tilsynskonsulenter, medarbejdere med stabsfunktioner, udviklingskonsulenter og ledelse.

Socialtilsyn Øst har gennemført 1.568 tilsyn og aflagt samtlige plejefamilier, tilbud og afdelinger i Region Sjælland (minus Holbæk Kommune) og Hjørring Kommune minimum et tilsynsbesøg, hvilket er i overensstemmelse med lovkravet om, at socialtilsynene skal aflægge alle tilbud og afdelinger besøg årligt.

Socialtilsyn Øst har modtaget og behandlet 299 ansøgninger om væsentlige ændringer/ændringer af godkendelsen, hvilket er en stigning på næsten 20 %

Der er et fald på 1,4 % i antal godkendte pladser på plejefamilieområdet i forhold til 2020. Antallet af antal ledige pladser er på niveau med antallet i 2020.

Efter det nye godkendelseskoncept, der blev iværksat i 2019 i forlængelse af den politiske aftale "Mere kvalitet i plejefamilier", har Socialtilsyn Øst nu godkendt 114 plejefamilier til døgnpleje og aflastning. Med indførelsen af det nye godkendelseskoncept har Socialtilsyn Øst udviklet en sikker praksis for anvendelse af redskaberne til afdækning af ansøgers mentaliseringsressourcer og til observation af familiedynamikken.

Den samlede vurdering er, at ønsket fra regeringens side om et kvalitetsløft på det specialiserede socialområde, er i en fortsat positiv udvikling, og at samarbejdsrelationerne mellem socialtilsynet, tilbuddene og kommunerne styrkes blandt andet ved kontinuerlig dialog. Mere specifikt kan det konkluderes:

- At de sociale tilbud og plejefamilierne vedrørende de udvalgte fokuspunkter har en generel høj kvalitet.
- At antallet af godkendte plejefamilier i 2021 er fortsat svagt stigende.
- At kvalitetsmodellen fortsat har skabt en øget bevidsthed om selve opgaven med at være plejefamilie, i forhold til fagligheden og hvilke gensidige forventninger/krav, der er mellem plejefamilien og anbringende kommune.
- At plejefamilierne kan blive mere bevidste om og tage ansvar for deres kompetenceudvikling.
- At plejefamilierne i almen, forstærket og specialiseret typologi i vid udstrækning formår at sikre udvikling og trivsel for plejebørn med et støttebehov svarende til typologien.
- At tilbuddene kan blive endnu bedre til at inddrage børnene/de unge i forhold til at udarbejde individuelle mål i forhold til at understøtte udvikling af barnets/den unges kompetencer til at indgå i sociale relationer og leve et så selvstændigt liv som muligt.

På baggrund af det vi har set i 2021, kan vi anbefale:

- At kommunernes fokus på at rekruttere plejefamilier fastholdes og udbygges, så antallet af ny-godkendte plejefamilier, aktive plejefamilier og antal pladser kan være fortsat stigende.

-
- At der er opmærksomhed på handleplaner med opdaterede og konkrete mål for barnets udvikling og trivsel, og at dette sikres af anbringende kommune og efterspørges af plejefamilierne.
 - At der er opmærksomhed på løbende kompetenceudvikling og at vejledning, supervision og efteruddannelse sikres af anbringende kommune og efterspørges af plejefamilierne i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.
 - At der er opmærksomhed på og bevidsthed om den enkelte plejefamilies ressourcer og begrænsninger inden for typologien og at anbringende kommune løbende og i forbindelse med visitation indgår i dialog med plejefamilierne om rækkevidden af deres godkendelse.
 - At de sociale tilbud fortsætter arbejdet med at udvikle deres praksis med at inddrage børnene/de unge i forhold til at udarbejde individuelle mål for at understøtte udvikling af barnets/den unges kompetencer til at indgå i sociale relationer og leve et så selvstændigt liv som muligt.
 - At sociale tilbud, plejefamilier og anbringende kommuner i fællesskab har opmærksomhed på, at der indgår specifikke mål vedrørende uddannelse og beskæftigelse i handleplanerne, således at der sikres et fortsat fokus på anbringende kommuners rolle i koordinering af forhold vedrørende anbragte børn og unges skolegang og uddannelse.
 - At kommunerne har opmærksomhed på sociale tilbuds og plejefamiliers oplevelse af kvaliteten af sagsbehandlingen og samarbejdet i forbindelse med, at den anbragte unge nærmer sig de 18 år.

Bilag 1: Socialtilsyn Øst's virke

Data vedrører opgaveporteføljen ved udgangen af det kalenderår årsrapporten omhandler, antal tilsyn, antal sanktioner, antal klager, sagsbehandlingstid m.m.

Antal sager i Socialtilsyn Øst

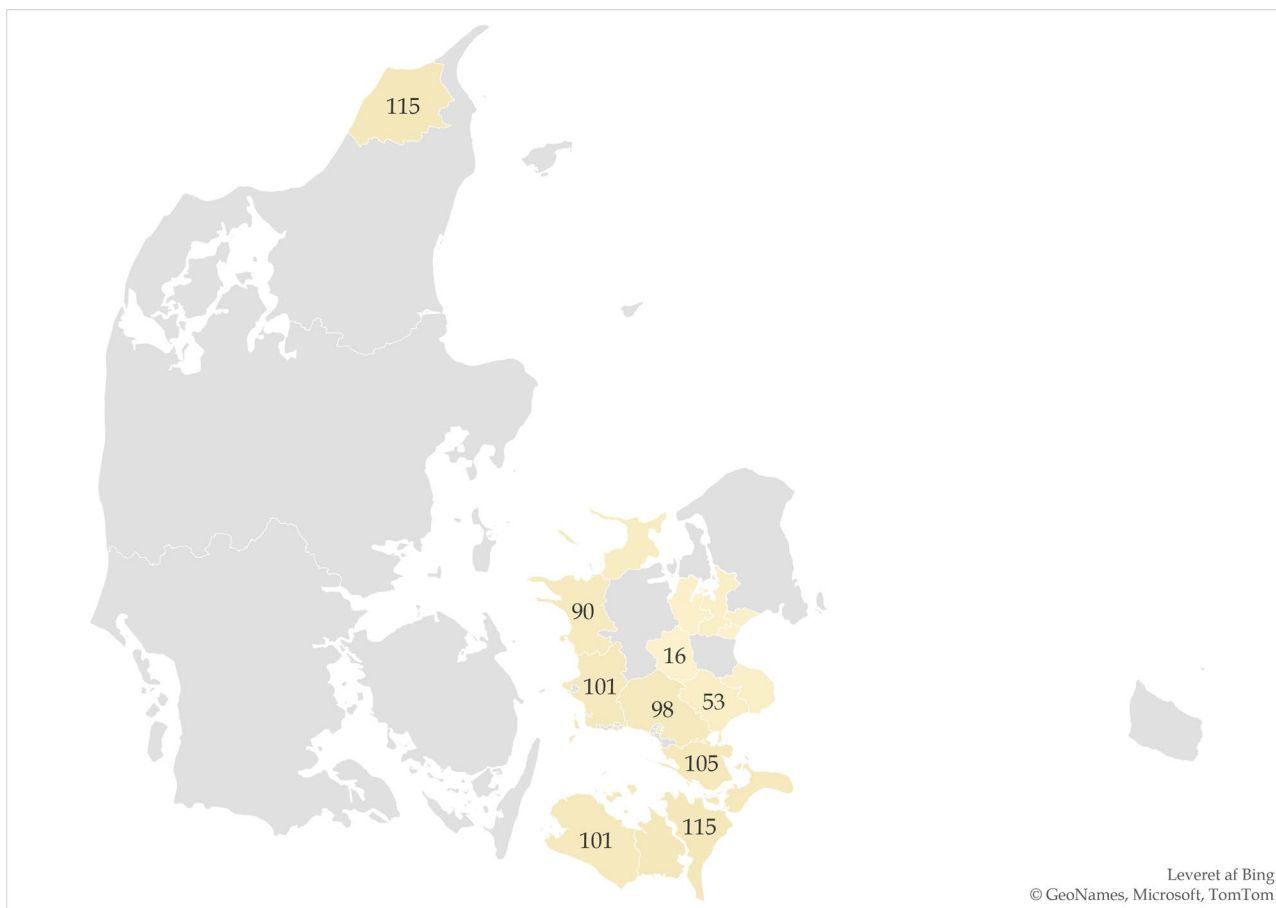
Vores opgaveportefølje ved udgangen af 2021:

Tabel 2: Antal godkendte plejefamilier fordelt på tilbudstype

Tilbudstype	Antal
§ 66, stk. 1, nr. 1 Almen plejefamilie	548
§ 66, stk. 1, nr. 2 Forstærket plejefamilie	496
§ 66, stk. 1, nr. 3 Specialiseret plejefamilie	54
I alt	1.098

Antal godkendte plejefamilier er steget med 1 % i forhold til 2020. De største ændringer er et fald i tilbudstypen § 66, stk. 1, nr. 1 Almen plejefamilie på 3,8 % og en stigning i tilbudstypen § 66, stk. 1, nr. 2 Forstærket plejefamilie på 6,6 %. Det største fald i antal godkendte plejefamilier er i Vordingborg Kommune med fire. De største stigning er i Næstved Kommune med fem og i Greve Kommune og Lejre Kommune med fire i hver kommune.

Diagram 7: Geografisk oversigt over aktive plejefamilier

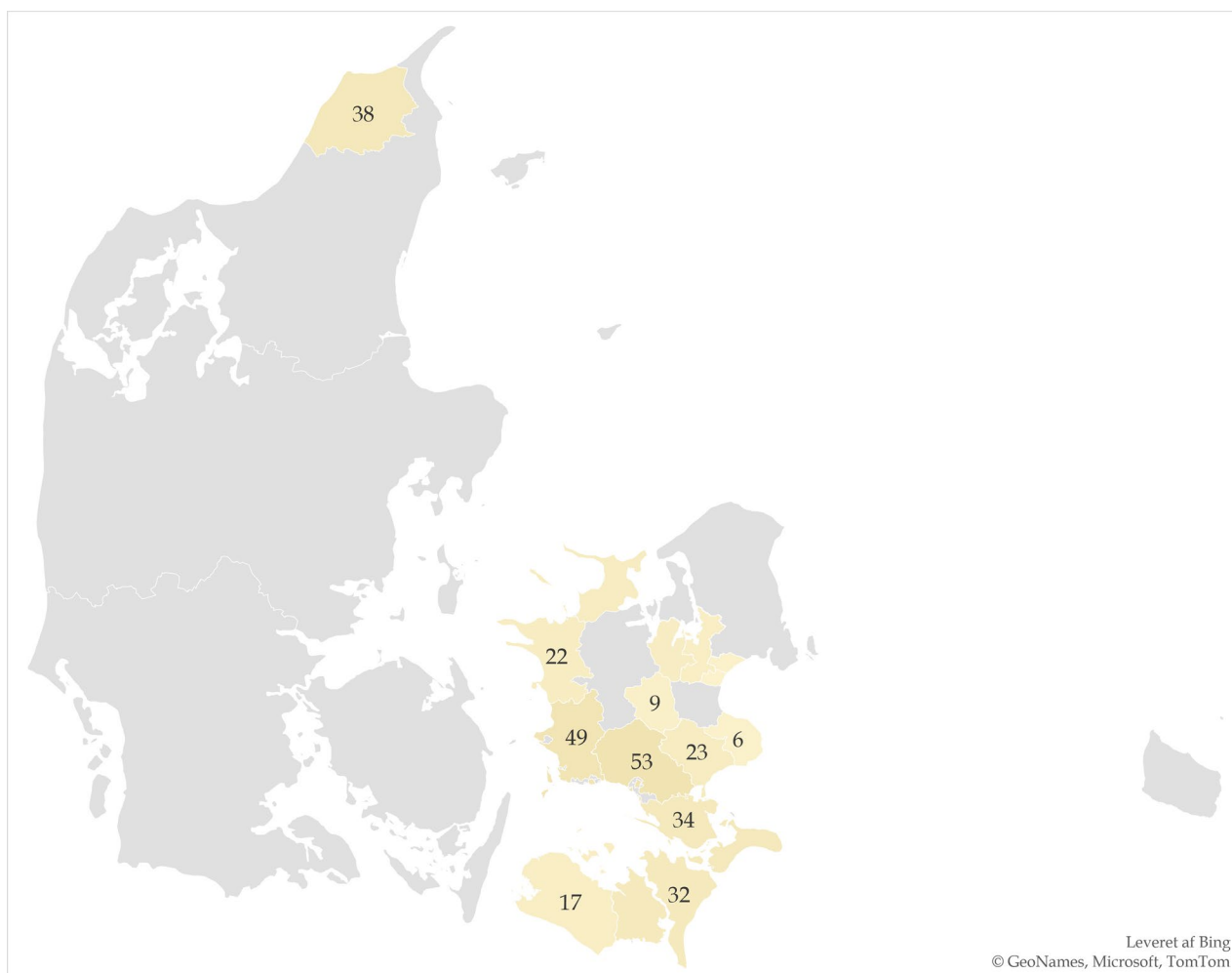

Tabel 3: Antal godkendte tilbud fordelt på tilbudstype

Tilbudstyper	Antal			
	Kommunalt	Regionalt	Privat	I alt
Børne- og unge tilbud	7	1	42	50
Voksenteilbud	127	4	95	226
Kombinerede børne-/unge og voksenteilbud	27	5	81	113
Sociale tilbud alt	161	10	218	389

Sammenlignet med antallet i 2020 kan det konstateres, at der er et fald på 2,5 % i antallet af sociale tilbud. Antal af tilbud på børne- og ungeområdet er uændret. Det største fald i antallet er på de kombinerede børne-/unge og voksenteilbud med otte. Hvis der ses på driftsherre, så kan det konstateres, at det største fald 3,5 % er på det private område. Hvilket blandet andet kan forklares med en sagsoverdragelse af en koncern med flere tilbud til anden tilsynsmyndighed.

Diagram 8: Geografisk oversigt over aktive tilbud

*Tilbud der indgår i en koncern, er på kortet placeret i den kommune, hvor koncernen har adresse, da det er den placering, der bestemmer, hvem der har tilsynsforpligtelsen.

Årets ny-godkendelser

Socialtilsynet skal behandle ansøgninger om godkendelse fra sociale tilbud og plejefamilier. Disse ansøgninger tilgår løbende og bliver ligeledes løbende sagsbehandlet.

Det er tidspunktet for offentliggørelsen af godkendelsen, som er afgørende for, hvilket år den aktuelle godkendelse registreres under. Eksempel: Det sagsforberedende arbejde, herunder besøg på tilbuddet, er gennemført i 2021, men rapporten offentliggøres først på Tilbudsportalen efter den 1. januar 2022. Denne godkendelse vil alene indgå i socialtilsynets årsrapport for 2022.

I 2021 er der modtaget 104 ansøgninger fra plejefamilier og 23 på tilbudsområdet. Antal modtagne ansøgninger på plejefamilieområdet er faldet med ni og på tilbudsområdet er der modtaget 2 færre end i 2020.

Nedenstående **Tabel 4: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype** indeholder ansøgninger, hvor der er truffet afgørelse om godkendelse eller ikke godkendelse i 2021, og ansøgninger, hvor tilbuddet eller plejefamilien selv har trukket ansøgningen tilbage i 2021. En del af disse ansøgninger kan være modtaget i 2020.

Tabel 4: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype

Tilbudstyper	Godkendt	Ansøgninger uden godkendelse	
		Ikke godkendt	Ansøgning trukket tilbage
Plejefamilier	67	3	61
Børne- og unge tilbud	2	0	1
Voksenteilbud	9	1	3
Kombinerede børne-/unge og voksenteilbud	4	0	0
I alt	82	4	65

Opgaven, med at behandle ny-ansøgninger, har i lighed med tidligere år fyldt meget i 2021. Det hænger blandt andet sammen med, at der blev påbegyndt sagsbehandling for ansøgninger fra mange tilbud og især plejefamilier, der selv valgte at trække deres ansøgning tilbage. Antallet af ansøgere der på plejefamilieområdet har trukket sin ansøgning tilbage, er steget med 29,8 % i forhold til 2020. Antallet af ansøgere på tilbudsområdet der har trukket deres ansøgning tilbage, er steget med to.

Vi har ny-godkendt 15 tilbud og 67 plejefamilier i 2021. Antallet af ny-godkendte tilbud er faldet med 4 i forhold til 2020. Antallet på plejefamilier er steget med 19. Der var tre ansøgere på plejefamilieområdet der fik afslag på godkendelse. På tilbudsområdet var det et tilbud, der fik afslag på godkendelse.

Vi modtog ansøgninger om godkendelse fra nye tilbud og plejefamilier, hvor sagsbehandlingen blev påbegyndt i 2021, men som ikke var afsluttet ved nytår. En del af de ansøgninger, som vi modtog og opstartede sagsbehandlingen af i 2021, vil derfor først tælle med i statistikken for ny-godkendelser i 2022. I forbindelse med modtagelse af ansøgninger ser vi ofte udfordringer i forhold til manglende dokumentation, ukorrekte eller manglende indberetninger på Tilbudsportalen

og mangelfulde ansøgninger. Disse udfordringer komplicerer sagsbehandlingen og forøger blandt andet sagsbehandlingstiden.

En ansøgning, der bliver trukket tilbage, betyder ikke, at der ikke har været noget arbejde med ansøgningen. Ressourceforbruget afhænger meget af, hvornår i processen ansøgningen trækkes tilbage. I 2021 var der fire tilbud, der trak deres ansøgning tilbage, og antallet på plejefamilieområdet udgjorde 61. I 2021 ses det, at en stor del af de familier, der selv trækker deres ansøgning, gør det før de første kursusdage eller efter første tilsynsbesøg. Dette skyldes som oftest, at familierne i refleksionerne under socialtilsynets besøg selv bliver bevidste om, at der er ting i deres egen helbredtstilstand, deres økonomi, i forhold til deres egne børn eller andet, der gør, at det for nuværende vil være uhensigtsmæssigt i forhold til egen familie. På tilbudsområdet er de hyppigste årsager ny-godkendelsestaksten og mængden af materiale, der skal fremsendes i forbindelse med ny-godkendelsen.

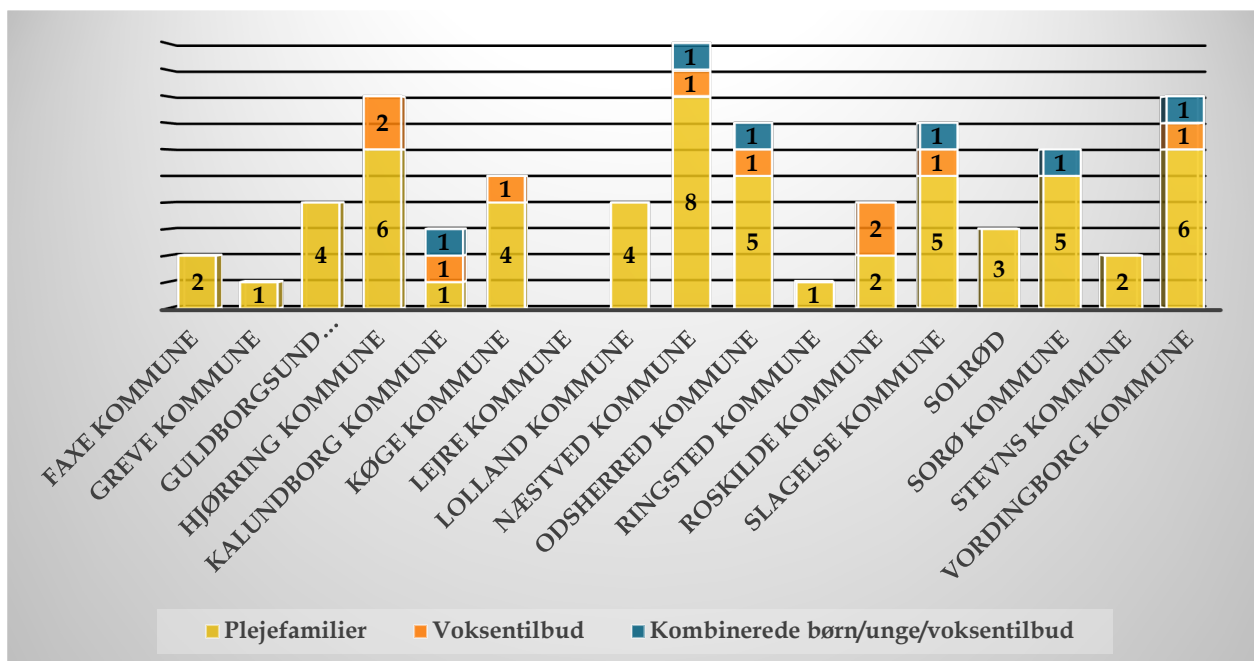
Ophørte tilbud og plejefamilier

Når vi taler om ophørte tilbud og plejefamilier, betyder det, at tilbuddet eller plejefamilien selv ønsker at stoppe med at benytte deres godkendelse.

Tabel 5: Antal ophørte tilbud og plejefamilier

Tilbudstyper	Antal
Plejefamilier	59 (80 %)
Voksentilbud	9 (12 %)
Kombinerede børne-/unge og voksentilbud	6 (8 %)
I alt	74

Diagram 9: Antal ophørte tilbud og plejefamilier fordelt på kommune

De ophørte tilbud og plejefamilier, der fremgår af **Tabel 5: Antal ophørte tilbud og plejefamilier** har af egen vilje, med undtagelse af et hvor godkendelsen er bortfaldet, oplyst at de ikke længere ønsker at opretholde deres godkendelse. Der er tale om afsluttede tilsyn, hvor resultatet er ophørt/godkendelsen bortfaldet og dato for ophør er i 2021. Fra 2020 til 2021 er antallet af tilbud og plejefamilier der er ophørt steget med 10,4 %. Antallet fordelt på tilbud og plejefamilier udgør et fald på fire på plejefamilieområdet og en stigning på 11 på tilbudsområdet.

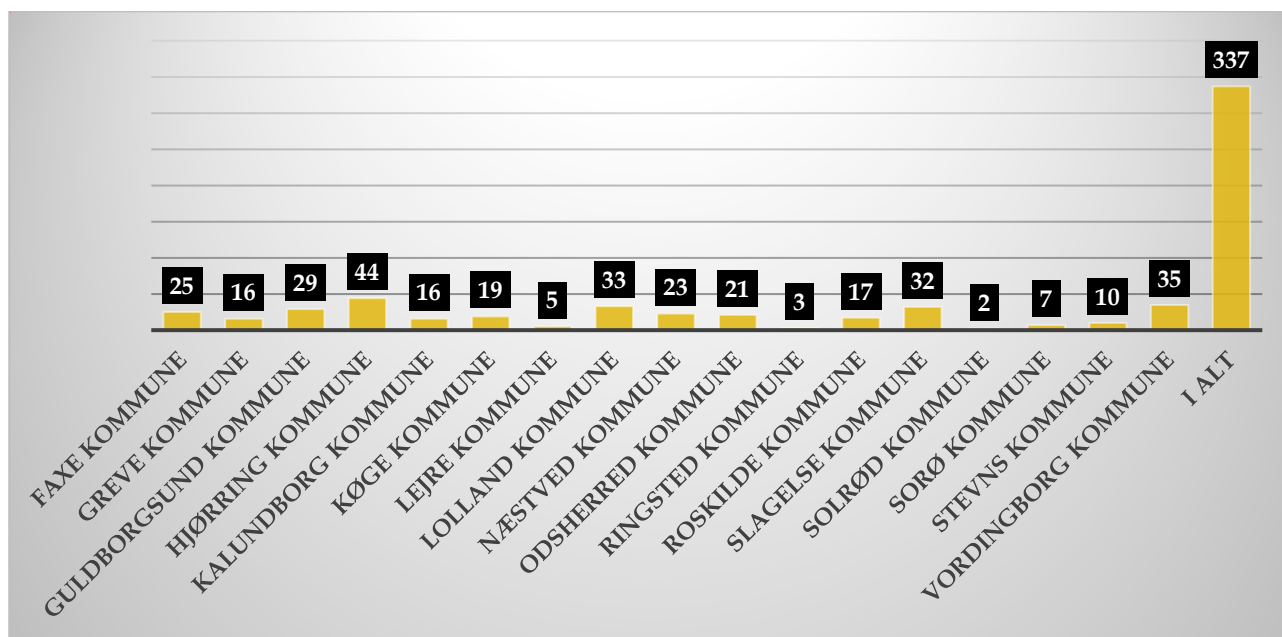
De kommuner, der har færrest aktive plejefamilier, påvirkes relativt mest af afgang blandt plejefamilier, idet hver enkelt plejefamilie udgør en større andel af den samlede kapacitet i kommunen. Når der er en lav tilgang **Tabel 4: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype** samtidig med stor afgang, vil kapaciteten i den enkelte kommune blive forringet. Det stemmer umiddelbart ikke overens med, at kommunerne ønsker større kapacitet af plejefamilier.

På tilbudsområdet er den hyppigste årsag til ophør manglende indskrivning af borgere. På plejefamilieområdet er den hyppigste årsag private årsager, der blandt andet dækker over helbred, samlivsophør m.m.

Ledige pladser i plejefamilier

Det er plejefamiliernes ansvar at oplyse socialtilsynene om ledige pladser. Dette sker ikke altid, hvorfor der kan være mindre afvigelser i forhold til det faktiske antal ledige pladser. Antallet af ledige pladser vil altid være i fokus, når vi er på tilsynsbesøg, og data vil efter et tilsynsbesøg altid blive opdateret på Tilbudsportalen af plejefamilierne selv. Det blev indført ved lov, at plejefamilier fik ansvar for selv at indberette og vedligeholde deres oplysninger på Tilbudsportalen med virkning fra 1. juli 2020²⁰. Pr. 31. december 2021 var der, i de plejefamilier vi har tilsynsforpligtelsen med, 2.158 godkendte pladser. Det er et fald på 1,4 % i forhold til 2020.

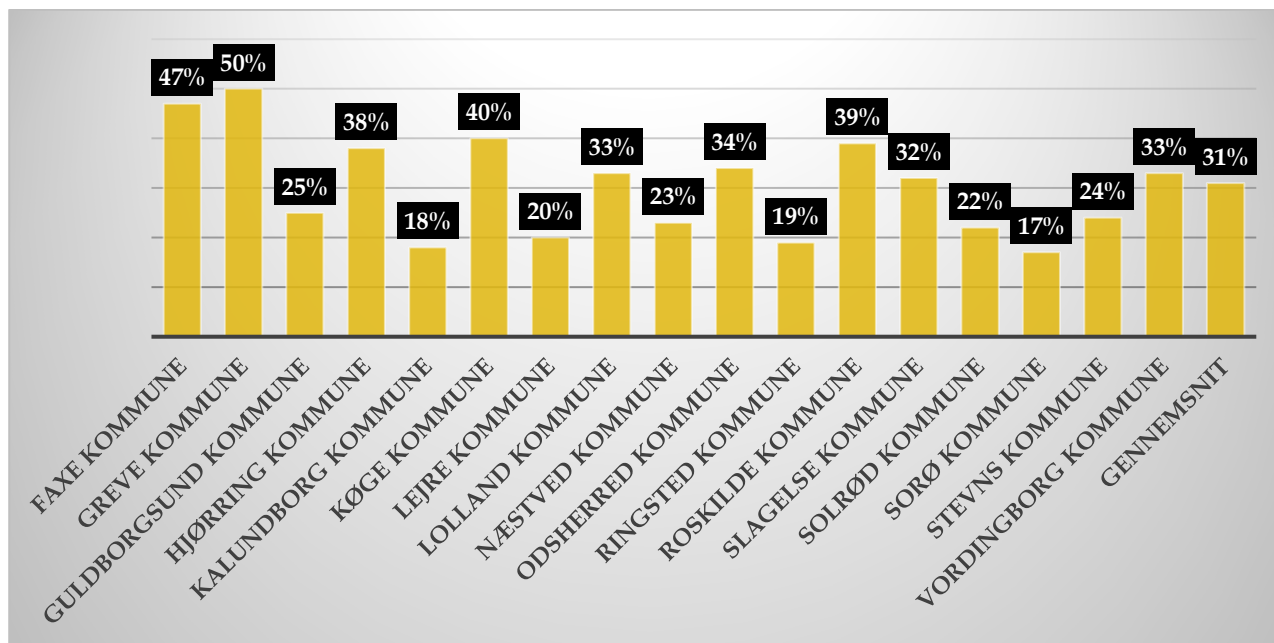
Diagram 10: Antal ledige pladser fordelt på kommune

²⁰ Bekendtgørelse om Tilbudsportalen BEK nr. 616 af 03/05/2020 og bekendtgørelse om socialtilsyn BEK nr. 17 af 03/05/2020

Det samlede antal ledige pladser i 2021 er på niveau med antallet i 2020. Det største fald i antal ledige pladser er i Lolland Kommune med 19 pladser og Guldborgsund Kommune med 9 pladser, og den største stigning er i Næstved Kommune og Greve Kommune med 8 pladser hver.

Diagram 11: Ledige pladser i plejefamilier i procent af opgaveporteføljen fordelt på kommune

Antal gennemførte tilsyn, herunder antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

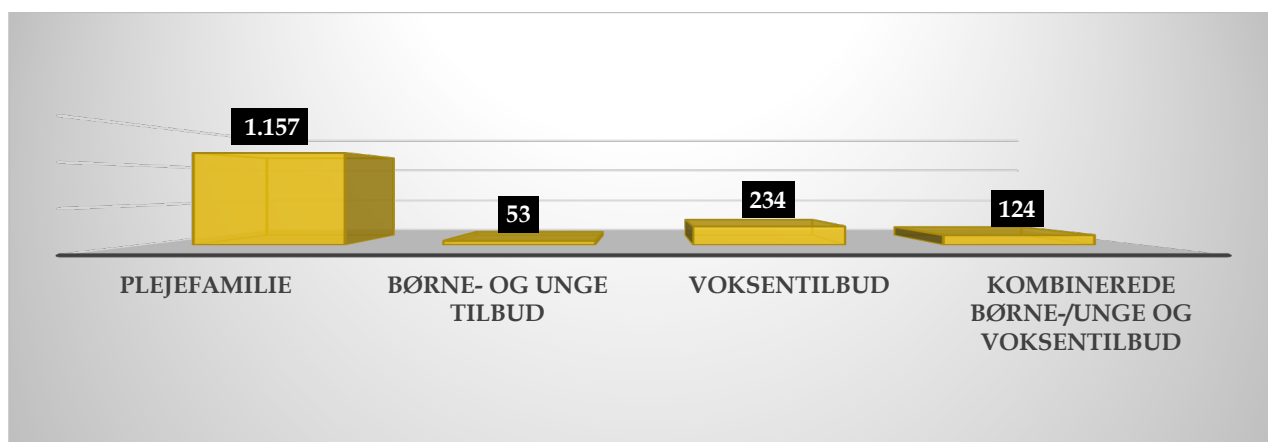
I forbindelse med vores tilsynsforpligtelse modtager alle plejefamilier og sociale tilbud minimum et tilsynsbesøg årligt²¹. Når et tilbud består af flere afdelinger, gælder kravet om minimum et besøg om året separat for de enkelte afdelinger²².

Tilsynsbesøgene kan aflægges som anmeldte og uanmeldte. I 2021 har der grundet COVID-19 været afholdt et stort antal virtuelle tilsynsbesøg, som er fulgt op med fysiske tilsynsbesøg. Antallet af tilsynsbesøg kan variere alt efter tilbuddets størrelse og er altid med udgangspunkt i en tilsynsfaglig risikovurdering. For eksempel vil et tilbud med mange afdelinger få flere tilsynsbesøg i forbindelse med et enkelt tilsyn. Det samme gør sig gældende, hvis et tilbud får et skærpet tilsyn. Derfor vil det samlede antal tilsynsbesøg være højere end det samlede antal gennemførte tilsyn.

²¹ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 7, stk. 3

²² Vejledning om socialtilsyn pkt. 218

Diagram 12: Gennemførte tilsyn

Note: Antal gennemførte tilsyn er trukket på dato for afslutning af tilsyn.

Af **Diagram 12: Gennemførte tilsyn** er det alene gennemførte tilsyn, der fremgår. Der kan på de 1.568 gennemførte tilsyn have været besøg i 2020 og/eller 2021, men tilsynet er afsluttet i 2021. I antallet af gennemførte tilsyn, kan det forekomme, at et tilbud har haft mere end et tilsyn. Tilsyn skal ikke forveksles med tilsynsbesøg, da tilsyn er et forløb, hvor et tilsynsbesøg er en aktivitet i den samlede tilsynsproces.

Tabel 6: Antal tilsynsbesøg fordelt på tilbudstype

Tilsynstype		
Plejefamilier	Driftsorienteret tilsyn	Ny-godkendelser
Anmeldt fysiske	965	128
Uanmeldt fysiske	179	0
Anmeldt virtuelle	165	105
I alt på plejefamilieområdet	1.309	233
Tilbud	Driftsorienteret tilsyn	Ny-godkendelser
Anmeldt fysiske	414	13
Uanmeldt fysiske	97	0
Anmeldt virtuelle	76	4
I alt på tilbudsområdet	587	17
I alt på begge områder	1.896	250

Af **Tabel 6: Antal tilsynsbesøg fordelt på tilbudstype** fremgår der også tilsynsbesøg vedrørende ny-godkendelser, der ikke er gennemført endnu.

Vedrørende ny-godkendelser på plejefamilieområdet vil der altid være to tilsynsbesøg, da godkendelsesprocessen indeholder to besøg hos ansøgerne.

Der har der været gennemført administrative tilsyn. Disse tilsyn vil ikke indeholde et tilsynsbesøg, da der ikke er tale om, at socialtilsynet har været på et fysisk besøg. Denne tilsynstype dækker blandt andet over:

- Økonomiske tilsyn
- Væsentlig ændring, hvor socialtilsynet har den fulde dokumentation for at kunne træffe afgørelsen
- Tilbud, der er blevet godkendt med påbud, hvor påbuddet er opfyldt
- Socialtilsynet har den nødvendige dokumentation for at kunne træffe en afgørelse
- Ny-godkendelser, der inden tilsynsbesøget trækker deres ansøgning tilbage
- Opfølgning på udstedte vilkår
- Bortfald af godkendelsen, hvis godkendelsen ikke har været anvendt i tre år på plejefamilieområdet og to år på tilbudsområdet

Henvendelser om bekymrende forhold – Whistleblow-ordningen

Borgere, pårørende, ansatte og andre personer kan anonymt kontakte socialtilsynet med oplysninger om bekymrende forhold på sociale tilbud og i plejefamilier. Socialtilsynet modtager henvendelserne både telefonisk og skriftligt via webformular.

Til formålet har socialtilsynet en særlig ”whistleblower”-telefon, som er åben for telefoniske henvendelser indenfor socialtilsynets åbningstider. Ligeledes er det muligt at benytte en skriftlig webformular via socialtilsynets hjemmeside.

Registrering og sagsbehandling

Vi registrerer alle nye henvendelser dagligt på hverdage. Der foretages en risikovurdering af indholdet i henvendelsen ift. hvilke tiltag, der skal foretages.

Alle henvendelser bliver registreret enkeltvist, uanset om der er flere anmeldere, eller om det er den samme anmelder, som kontakter socialtilsynet flere gange.

Antal henvendelser

Tabel 7: Antal henvendelser fordelt på tilbudstype

Henvendelser fordelt på tilbudstyper	Antal	
	2020	2021
Plejefamilier	31 (10 %)	33 (9 %)
Børne- og ungetilbud	38 (12 %)	24 (7 %)
Voksenteilbud	94 (29 %)	144 (40 %)
Kombinerede børne-/unge og voksenteilbud	93 (49 %)	156 (44 %)
I alt	256	357

I forhold til antallet af modtagne whistleblows skal det ligesom foregående år tages i betragtning, at der i forhold til enkelte tilbud er modtaget flere whistleblows. Dette kan afspejle en særlig problematik i tilbuddet, eller at tilbuddet er meget stort og eventuelt opdelt i forskellige afdelinger. I enkelte tilfælde ses det at afspejle en særlig problematik i anmelders situation.

På plejefamilieområdet er der enkelte familier, hvorom der har været to henvendelser. Det forhold, at der modtages flere henvendelser omkring et bestemt tilbud eller en bestemt plejefamilie, er efter vores vurdering ikke nødvendigvis udtryk for en dårlig kvalitet i tilbuddet, men kan omhandle henvendelser af chikanelignende karakter, typisk fra afskedigede medarbejdere i tilbuddet eller biologiske forældre i relation til plejefamilier. Henvendelser kan samtidig også skyldes oprigtig bekymring fra anmelders side.

Det vurderes, at borgerne og andre af tilbuddenes interessenter, har et godt kendskab til whistleblowerordningen. Ordningen har sin berettigelse, hvilket potentielle indberettere er blevet bevidste om.

Henvendelsesmønstre

For at sikre anonymiteten vedrørende årsagerne til henvendelserne, er det alene de tre hyppigste årsager til henvendelserne, der beskrives med en kort tekst.

Ved registreringen af de modtagne whistleblows bliver der angivet en årsag til henvendelsen. Denne årsag vælges blandt de 15 valgmuligheder, der ligger i it-systemet bestående af 14 konkrete områder, som for eksempel økonomi, misbrug og omgangstone, ligesom der findes en "Andet"-kategori til at rumme de henvendelser, der falder udenfor de 15 konkrete årsager.

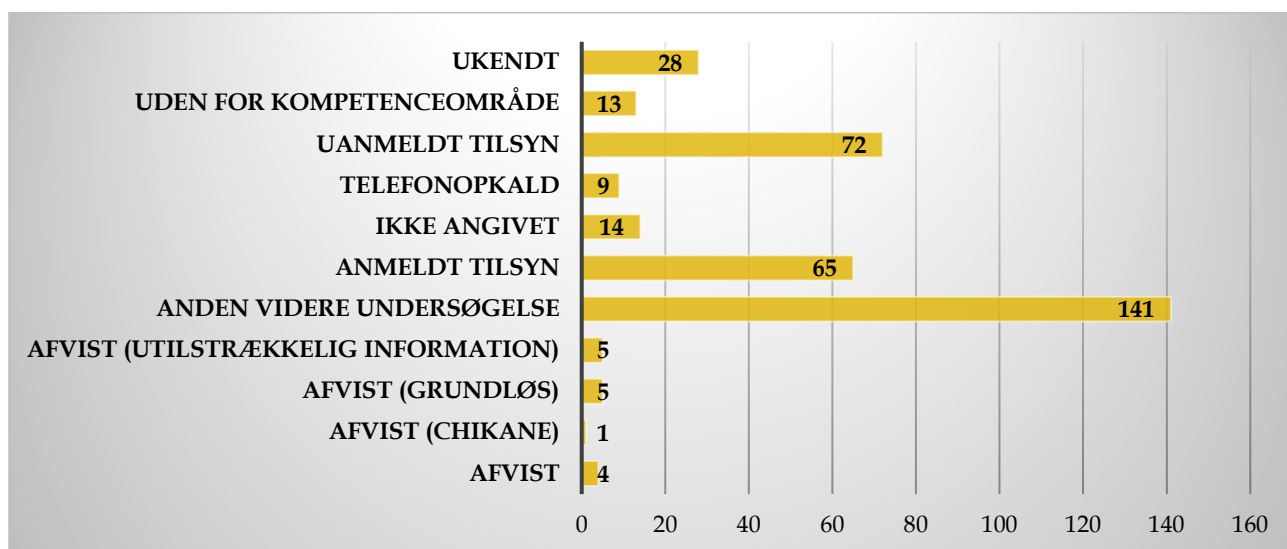
I fordelingen af de modtagne whistleblows på tilbudsområdet fremgår det, at en meget stor andel, 117 henvendelser, af de modtagne henvendelser vedrører årsagen "Ledelse – dårlig eller manglende", efterfulgt af henholdsvis årsagerne "Socialfaglige kompetencer – dårlige eller manglende" 42 henvendelser, "Pædagogik" 38 henvendelser og "Andet" 32 henvendelser.

I forhold til plejefamilieområdet er der flest modtagne whistleblows under årsagen "Pædagogik" 10, efterfulgt af årsagerne "Socialfaglige kompetencer" 9 og "Andet" med 5 henvendelser

"Andet"-kategorien på tilbudsområdet bruges ofte til henvendelser, der kan indeholde elementer fra flere af de øvrige kategorier på én gang. Desuden omhandler flere henvendelser visitation og anden personrettet sagsbehandling, der ligger udenfor socialtilsynets kompetenceområde.

"Andet" kategorien på plejefamilieområdet kan ligeledes indeholde flere elementer på samme tid og heri indgår henvendelser om (problemer i) samarbejdet mellem den biologiske familie og plejefamilien og bekymring om plejefamiliens egnethed og varetagelse af børnenes tarv.

Diagram 13: Antal henvendelser fordelt på lukningsårsager

Lukningsårsag "Udenfor socialtilsynets kompetenceområde" 13 henvendelser, dækker typisk over henvendelser, som ikke hører under socialtilsynets kompetenceområde, da de handler om sagsbehandling af personlige forhold og ikke om generelt bekymrende forhold i de omtalte tilbud og plejefamilier. Ligeledes kan der være tale om konkret godkendte plejefamilier, der ikke henhører under socialtilsynets generelle tilsyn.

Henvendelser, der falder udenfor socialtilsynets kompetenceområde, kan for eksempel også være oplysninger om forkert medicinbehandling. I disse tilfælde henvises til Styrelsen for Patientsikkerhed. I andre tilfælde kan det omhandle arbejdsmiljø, hvor der henvises til Arbejdstilsynet.

I forhold til hvorfra whistleblows modtages, er der for tilbudsområdet primært tale om, at der modtages en del fra medarbejdere i tilbuddene - både nuværende og forhenværende, ligeledes fra pårørende til nuværende samt tidligere borgere i tilbuddet, ligesom flere henvendelse er fra borgerne selv. I andre tilfælde er det bisiddere, der henvender sig.

I forhold til plejefamilieområdet modtages hovedparten af henvendelserne fra pårørende til de anbragte børn, desuden fra naboer og bekendte – ligesom tilknyttede familieplejekonsulenter eller sagsbehandlere fra det offentlige system kan henvende sig.

I kommunikationen med myndighedspersoner har socialtilsynet tidligere gjort opmærksom på, at anonymitetskravet ikke omhandler henvendelser fra andre myndigheder. Dette med henvisning til, at denne ordning ikke er målrettet dem som myndighedspersoner, men at de i stedet er underlagt den skærpede underretningspligt²³ qua deres profession. Flere af disse myndighedspersoner tilkendegiver, at de hellere vil bruge whistleblowerordningen, hvor de kan være anonyme, i stedet for at skulle lægge navn til en formel orientering.

I kommunikationen med myndighedspersoner gør socialtilsynet imidlertid opmærksom på, at anonymitetskravet ikke omhandler henvendelser fra andre myndigheder²⁴.

Socialtilsynet er samtidig opmærksom på, at sagsbehandlere har samme ret til at henvende sig anonymt som andre borgere, når særlige forhold gør, at der ikke er tale om en formel orientering fra én myndighed til en anden.

"Anden videre undersøgelse" 141, dækker blandt andet over at tilsynskonsulenterne inddrager whistleblowet i det kommende tilsyn eller anmoder tilbuddet om en redegørelse. 72 henvendelser har foranlediget uanmeldte tilsynsbesøg og 9 henvendelser har medført opkald til tilbuddene. Anonymitetsgraden hos anmelderne har også betydning for, hvilke tiltag der efterfølgende kan gøres. Ved anonyme whistleblows kan der ikke spørges direkte ind til oplysningerne, der er indkommet på pågældende tilbud/plejefamilie og oplysningerne må derfor undersøges på anden vis.

Sagsbehandlingstid

Sagsbehandlingstid defineres som tidsperioden fra en ansøgning om ny-godkendelse modtages, til den er afgjort efter endt høringsperiode. Det er gennemførelstidspunktet, som er afgørende for, hvilket år den registres under. Eksempel: En ansøgning modtaget i december 2020 og færdigbehandlet i januar 2021 vil fremgå af socialtilsynets årsrapport 2021.

²³ LBK nr. 1548 af 01/07/2021 jf. § 153

²⁴ Vejledning om socialtilsyn jf. kaptiel 12 pkt. 324

Diagram 14: Antallet af færdigbehandlede ansøgninger

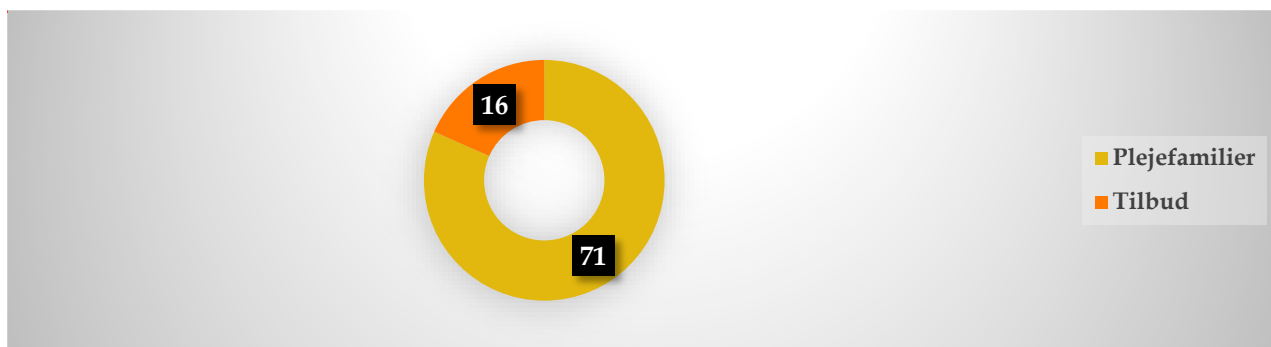
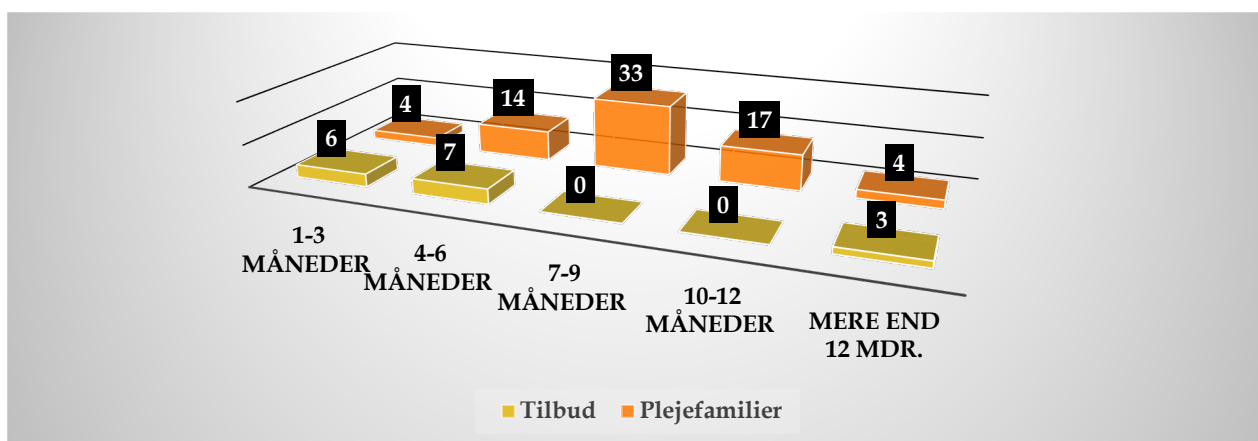

Diagram 14: Antallet af færdigbehandlede ansøgninger viser færdigbehandlende ansøgninger, hvilket vil sige, at de har fået en afgørelse i 2021. Antallet af ny-ansøgninger på plejefamilieområdet, der er færdigbehandlet i 2021, er steget markant med 54,3 % i forhold til 2020. På tilbudsområdet er der en stigning på en. Årsagen til den store stigning på plejefamilieområdet skyldes blandt andet, at grundkurserne er blevet afholdt trods Corona nogle virtuelt og andre fysisk i de perioder i 2021, hvor det kunne lade sig gøre.

Diagram 15: Sagsbehandlingstiden ny-godkendte tilbud og plejefamilier

Som det fremgår af **Diagram 15: Sagsbehandlingstiden ny-godkendte tilbud og plejefamilier**, er en sagsbehandlingstid på 7-9 måneder den mest almindelige for plejefamilieansøgninger og 4-6 måneder for tilbudsansøgninger. Sagsbehandlingstiden er uændret i forhold til 2020.

En ny-godkendelse er en relativt omfattende proces, idet tilbud og plejefamilier skal vurderes efter alle temaer i kvalitetsmodellen. Der er flere forhold, der betyder relativt lang sagsbehandlingstid. For tilbuddene er det ofte forhold vedrørende økonomi, vedtægter og bestyrelse, der tager lang tid at afklare.

En anden væsentlig grund til, at sagsbehandlingen kan tage lang tid, er, at langt fra alle ansøgere fremsender det materiale, socialtilsynet anmoder om ved ansøgningstidspunktet, og at der ofte går lang tid med at fremskaffe de nødvendige dokumenter, for eksempel oplysninger om tilbuddets eller plejefamiliens økonomi.

Vi har også oplevet, at sagsbehandlingstiden kan være lang på grund af ændringer i plejefamiliernes liv, som de først oplyser om ved tilsynsbesøget. Livsændringerne kan blandt andet omfatte køb af nyt hus, at plejefamilien står over for en større renovering af deres bolig, at plejemor er eller forventer at blive gravid og lignende. I disse tilfælde drøftes det med plejefamilierne om deres

nuværende livssituation har den stabilitet, der skal være til stede for at sikre et plejebarn den bedste hjælp og støtte. Der er ligeledes tilfælde, hvor behandlingen af ny-ansøgningen afventer, at plejefamilierne får bragt forskellige forhold i orden, inden den videre proces i godkendelsen kan fortsætte. Det er ofte forhold, som det alene er plejefamilien, der kan påvirke. En ny-ansøgning kan ikke sættes i bero. Det betyder, at der vil være tilbudsansøgninger, der har en meget lang sagsbehandlingstid, som skyldes årsager, der ligger udenfor Socialtilsyn Østs rækkevidde.

Vi anvender en del ressourcer i forhold til plejefamilier og tilbud, der vælger at trække deres ansøgning tilbage. Det er meget forskelligt, hvornår i godkendelsesprocessen ansøgningerne bliver trukket tilbage.

I 2021 var der 51 plejefamilier og 5 tilbud, der trak deres ansøgning tilbage. På begge områder er der en lille stigning.

Diagram 16: Antal ansøgninger trukket tilbage fordelt på tidsintervaller

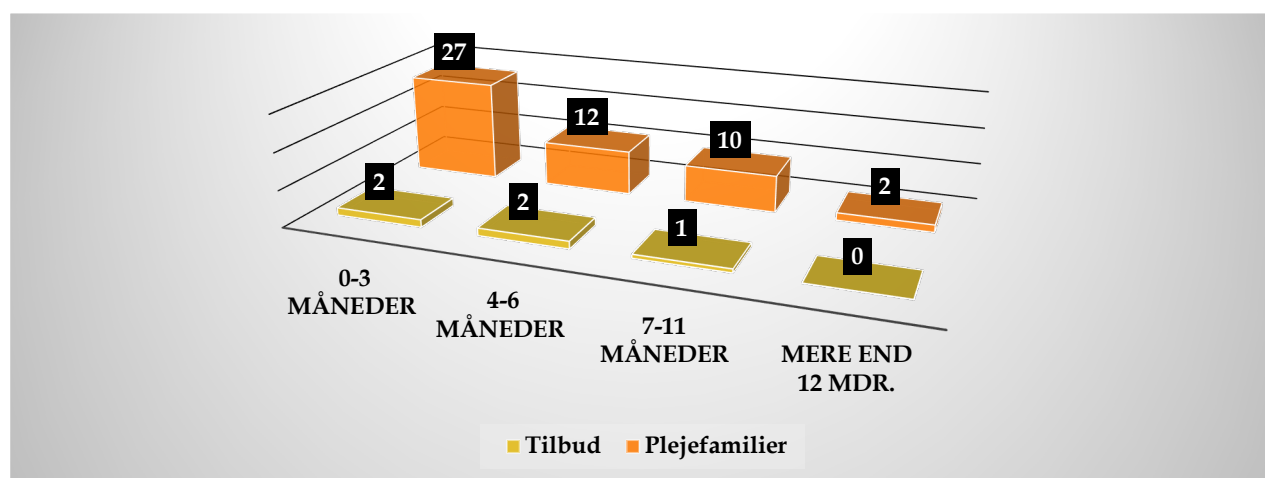

Diagram 16: Antal ansøgninger trukket tilbage fordelt på tidsintervaller viser, at ansøgere på både tilbuds- og plejefamilieområdet typisk trækker deres ansøgning tilbage inden for de første 6 måneder. At ansøgerne trækker deres ansøgning tilbage inden for de første 6 måneder af godkendelsesprocessen, kan hænge sammen med, at vi hele tiden har fokus på at vejlede ansøgerne om at trække deres ansøgning tilbage, hvis de ikke er helt klar til at ansøge.

Magtanvendelser

Vi har i løbet af 2021 registreret og vurderet 2.290 modtagne indberetninger om magtanvendelser - 963 på børn og ungeområdet og 1.327 på voksenområdet. Samlet er der et fald i modtagne magtanvendelsesindberetninger på 17,7% i forhold til 2020. Alle magtanvendelser er vurderet ud fra den gældende lovgivning. Denne registrering gør det muligt at give en foreløbig vurdering af tilbuddenes kendskab til reglerne om magtanvendelse, og hvordan tilbuddene arbejder med at forebygge magtanvendelser.

Magtanvendelser er et højt prioriteret område for socialtilsynet. Det er en væsentlig opgave for tilsynet at føre tilsyn med om tilbud og plejefamilier anvender og fortolker magtanvendelsesreglerne rigtigt med afsæt i lovgivningen og med børn, unge og borgeres rettigheder i fokus. Men magtanvendelsesområdet er også en vigtig markør for tilbud og plejefamiliers kvalitet. Der ses sammenhæng mellem tilbud og plejefamiliers arbejde med magtanvendelser og en række andre

temaer i kvalitetsmodellen – ledelse, kompetencer, inddragelse af borgerne og rettighedsperspektivet – for at nævne nogle få. Der ses ofte udfordringer på mere end et tema, hvis der er udfordringer med et tilbuds anvendelse eller fortolkning af magt eller magtanvendelsesregler.

Magtanvendelser – en markør på kvalitet

Efter flere år med fokus på magtanvendelser som en markør på kvalitet, eller mangel på kvalitet, har socialtilsynet i 2020 set anledning til at skærpe risikoperspektivet på området. Dette betyder konkret, at en tilsynsmæssig bekymring på magtanvendelsesområdet hurtigere bliver et alvorligt fokus på tilbuddets kvalitet, end det har været tidligere. Netop fordi der ofte ses udfordringer på andre temaer, når der er problemer vedrørende magtanvendelser.

Der indledes hurtigt en dialog med et tilbud eller en plejefamilie, hvis der ses udfordringer på området. Og i tilfælde hvor der ikke via en dialog kan opnås en tilstrækkelig klarhed eller hensigtsmæssig præcisering af det hændte, vil socialtilsynet give tilbuddet en tydelig tilkendegivelse af tilsynets forventning, ofte via et opmærksomhedspunkt eller et påbud.

Magtanvendelser i plejefamilier

Der ses en %-vis øgning i antallet af magtanvendelser på plejefamilieområdet, dog stadig et beskedent antal sammenlignet med antallet af plejefamilier. Vi har i de senere år prioriteret en del af vores tilsynsfokus netop på plejebørns rettigheder og magtanvendelser i plejefamilier, hvilket nu kan ses i antallet af magtanvendelsesindberetninger. Vi er glade for udviklingen, da vi vurderer, at det er tegn på øget viden i plejefamilierne og tryghed i forhold til at indberette hændelserne. Vi vurderer dog stadig at der er en vis usikkerhed i feltet, hvilket også underbygges af en større undersøgelse der blev offentliggjort af Socialstyrelsen i februar 2021. Derfor har vi fortsat fokus på at fastholde vores dialogiske fokus på dette område.

Børneområdet

Diagram 17: Samlet antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2019 - 2021 fordelt på driftsherre – Børneområdet

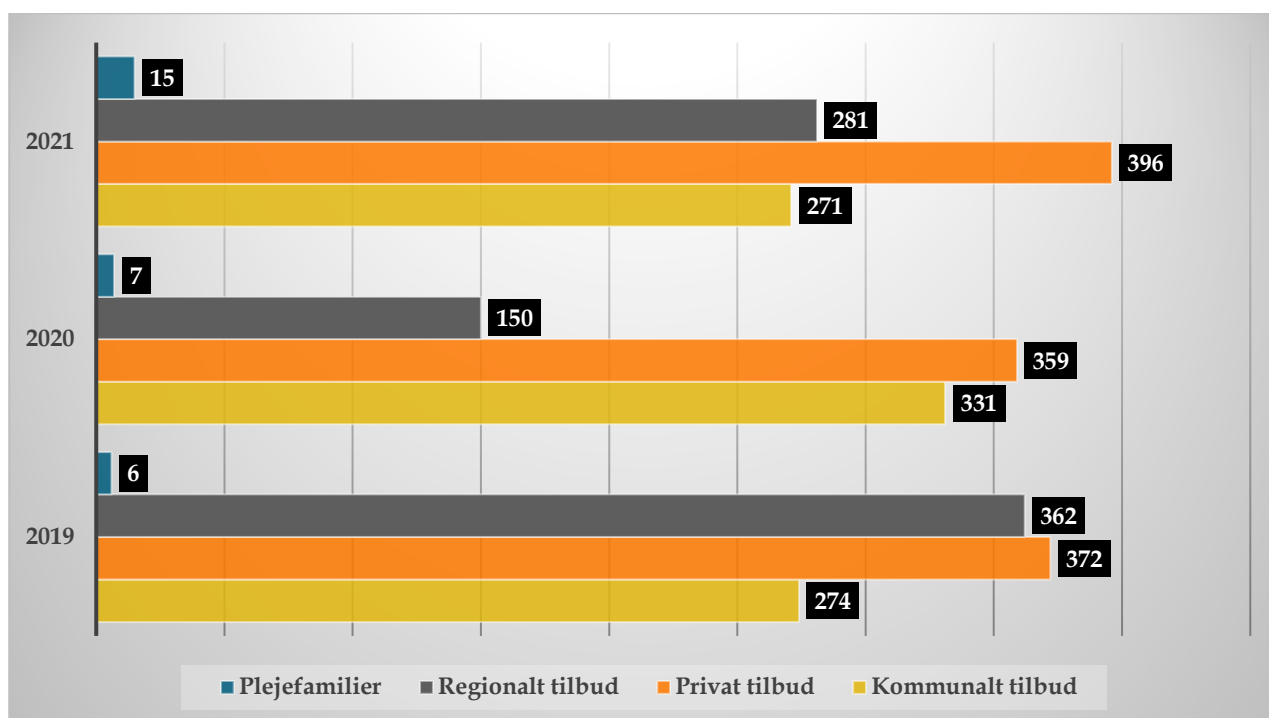

Diagram 17: Samlet antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2019 - 2021 fordelt på driftsherre – Børneområdet viser, at der er en stigning i antal magtanvendelsesindberetninger på 12,9 % i 2021. Antallet af magtanvendelsesindberetninger falder på de kommunale tilbud med 18,1 % men der er en stigning på både de private og regionale tilbud på henholdsvis 10,3 % og 87,3 %.

Voksenområdet

På voksenområdet er der sket en registreringsændring, da det er blevet præciseret overfor tilbudene, at magtanvendelser i forbindelse med anvendelse af stofseler skal indberettes enkeltvis. Det er en ændring, der er slået igennem i løbet af 2020, hvormed antallet af indberetninger af denne type er steget. Dette giver også en øgning af det totale antal magtindberetninger.

Diagram 18: Antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2019 - 2021 fordelt på driftsherre – Voksenområdet

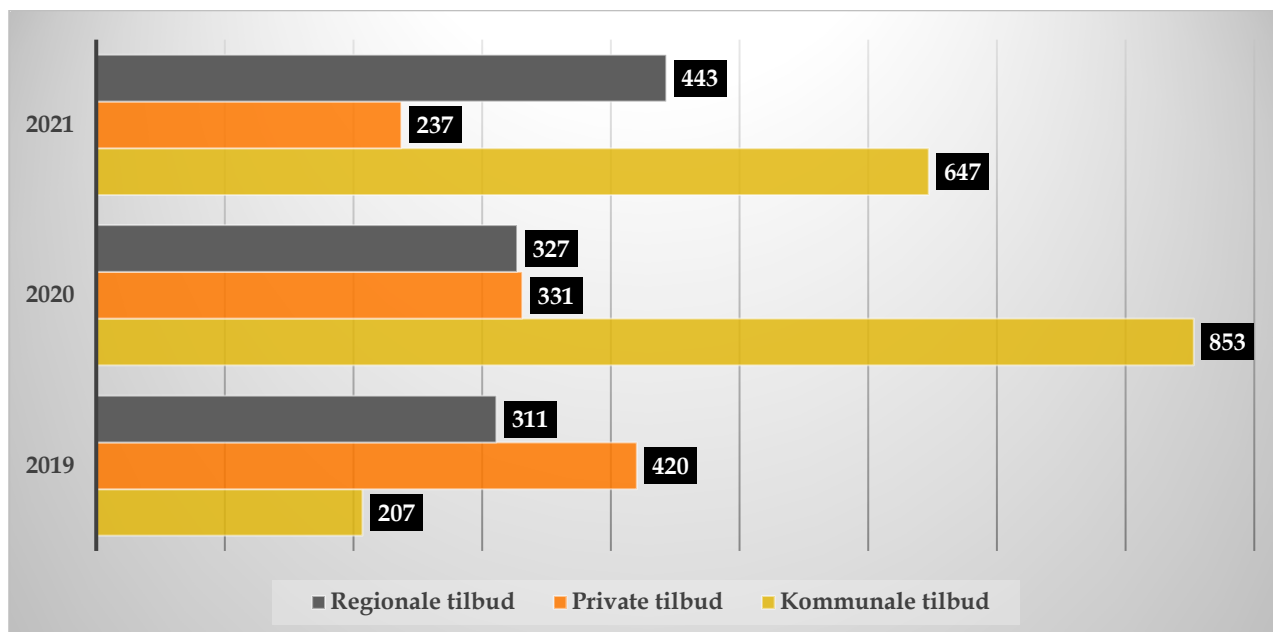

Diagram 18: Antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2019 - 2021 fordelt på driftsherre – Voksenområdet viser, at der er et fald i antallet af modtagne magtanvendelsesindberetninger på de kommunale tilbud på 24,2 % og på private tilbud på 28,4 %. Antallet på de regionale tilbud er steget med 35,5 %.

Samlet set for Børne og Unge tilbud og Voksen tilbud er antallet af magtanvendelsesindberetninger på de regionale tilbud steget i 2021 i forhold til 2020. En af årsagerne til stigningen i antallet på de regionale tilbud kan være, at vi har haft stort fokus på, at få tilbuddene til at indberette alle magtanvendelser herunder også dem som ligger i en gråzone og dem som de "bare" gør uden at betragte dem som magtanvendelser.

Kriterium 6 under tema 4, Sundhed og trivsel, i kvalitetsmodellen omhandler magtanvendelser: "Tilbuddet forebygger magtanvendelser".

Som indikator for, om kriteriet er opfyldt, opstilles indikator 6.a: Tilbuddets pædagogiske indsats understøtter, at magtanvendelser så vidt muligt undgås." og indikator 6.b: "Tilbuddet kan håndtere eventuelle magtanvendelser ved at dokumentere og følge op på disse med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen."

Aktindsigt

Vi har i 2021 behandlet 162 anmodninger om aktindsigt.

Tabel 8: Antal behandlede aktindsigtsanmodninger

Anmelderprofil	Lovgrundlag	Antal
Part(er) eller partsrepræsentant	Forvaltningslovens ²⁵	19
Pressen	Offentlighedslovens ²⁶	101
Pårørende, interesseorganisationer og andre	Offentlighedslovens ²⁷	28
Kommuner og andre myndigheder	Forvaltningslovens ²⁸	14

De modtagne anmodninger viser, at det hyppigst er pressen, der har anmodet om aktindsigt i 2021, hvilket er forskelligt fra 2020, hvor anmodninger hyppigst kom fra pårørende.

I forhold til 2020 er der en stigning i antallet af aktindsigtsanmodninger på 82 %. Stigningen skyldes primært en konkret hændelse i et tilbud som har afstedkommet massiv presseomtale. Hovedparten af anmodningerne er således behandlet på baggrund af offentlighedslovens regler om aktindsigt.

Sanktioner og dialogmøder

I lovgivningen er der hjemmel til at udstede sanktioner til tilbud og plejefamilier, der af den ene eller anden årsag ikke lever op til kvaliteten i kvalitetsmodellen. Der er i lovgivningen givet mulighed for at udstede følgende sanktioner:

- Skærpet tilsyn
- Påbud
- Tilbagekaldelse af godkendelsen
- Vilkår

Skærpet tilsyn

Et skærpet tilsyn²⁹ er et tilsyn, hvor der er ekstra fokus på det enkelte tilbud eller plejefamilie, som er afstedkommet efter, at et driftsorienteret tilsyn eller re-godkendelse har været gennemført. Det skærpede tilsyn kan være anvendt, hvis der har været bekymringer i forhold til tilbuddets kvalitet, som der skal rettes op på.

Ved et skærpet tilsyn pålægges tilbuddet eller plejefamilien et eller flere påbud³⁰, hvis overholdelse er en betingelse for forsat godkendelse.

²⁵ LBK nr. 433 af 22/04/2014 jf. §§ 9-18

²⁶ LBK nr. 145 af 24/02/2020 jf. §§ 7-14

²⁷ LBK nr. 145 af 24/02/2020 jf. §§ 7-14

²⁸ LBK nr. 433 af 22/04/2014 jf. § 28

²⁹ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 8, stk. 1, 1. pkt. jf. BEK nr. 617 af 03/05/2020 jf. § 9 stk. 1

³⁰ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 8, stk. 2, 1. pkt.

At være underlagt skærpet tilsyn er en afgørelse der kan træffes for en periode på op til tre måneder ad gangen³¹. Perioden kan forlænges én gang for en periode på op til tre måneder.

Tilbud som er underlagt skærpet tilsyn, skal betale en ekstra takst svarende til 10 % af den årlige tilsynstakst pr. påbegyndt måned, som det skærpede tilsyn omfatter³². Hvis et skærpet tilsyn forlænges yderligere i op til tre måneder, tæller det som et nyt skærpet tilsyn.

En afgørelse om skærpet tilsyn vil altid indeholde påbud³³. Der kan træffes afgørelse om at udstede flere påbud, hvis det vurderes nødvendigt for at sikre, at tilbuddet fortsat opfylder betingelserne for godkendelse.

Påbud

Der kan udstedes påbud³⁴, når der ved et driftsorienteret tilsyn eller re-godkendelse er konstateret forhold, som påkræver handling fra tilbuddets eller plejefamiliens side, hvis socialtilsynet fortsat skal kunne godkende tilbuddet³⁵.

Påbuddene beskriver de forhold, som tilbuddet eller plejefamilien skal rette op på, som forudsætning for fortsat at kunne være godkendt, og socialtilsynet skal anføre en frist for opfyldelse af påbuddet³⁶.

Manglende overholdelse af et påbud kan enten føre til, at tilbuddets godkendelse bringes til ophør, eller at godkendelsen ændres i overensstemmelse med, hvad de faktiske forhold i tilbuddet viser³⁷.

Tilbagekaldte godkendelser

Socialtilsynet kan³⁸ træffe afgørelse om ophør af tilbuddets godkendelse.

Socialtilsynet har mulighed for at bringe en godkendelse til ophør straks³⁹, hvis særlige forhold påkræver dette.

Vilkår

Socialtilsynet træffer efter ansøgning afgørelse om godkendelse som generelt egnet tilbud eller plejefamilie. Hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke opfylder betingelserne for godkendelse, kan socialtilsynet vælge at fastsætte vilkår for godkendelsen⁴⁰, hvis opfyldelse er en betingelse for fortsat godkendelse.

³¹ BEK nr. 617 af 03/05/2020 jf. § 9, stk. 2 jf. LBK nr. 1277 af 21/09/2020 jf. § 8 stk. 1, 2. pkt.

³² BEK nr. 617 af 03/05/2020 jf. § 33, stk. 1

³³ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 8, stk. 1, 3. pkt.

³⁴ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 8, stk. 2, 1. pkt.

³⁵ BEK nr. 617 af 03/05/2020 jf. § 10, stk. 1

³⁶ BEK nr. 617 af 03/05/2020 jf. § 10, stk. 2

³⁷ Vejledning om socialtilsyn pkt. 241

³⁸ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 5, stk. 7

³⁹ BEK nr. 617 af 03/05/2020 jf. § 7, stk. 3

⁴⁰ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 5, stk. 5

I henhold til lovgivningen skal socialtilsynet knytte frister til et vilkår⁴¹.

Godkendelse med vilkår kan være særligt relevant for nye tilbud og plejefamilier, som ikke har en eksisterende godkendelse.

Vilkårene samt fristen for vilkårenes opfyldelse vil altid fremgå af godkendelsesbrevet.

Det vil også være relevant i forhold til væsentlige ændringer, hvor socialtilsynet kan træffe afgørelse om at fravige en godkendelse eller et vilkår for en bestemt periode⁴².

En afgørelse om vilkår kan godt indeholde flere vilkår og flere temaer. I de afgørelser om vilkår, hvor der er givet flere vilkår, er det ikke ualmindeligt, at vilkårene har forskellige opfyldelsesfrister.

Tabel 9: Antal afgørelser om sanktioner

Tilbudstype	Skærpet tilsyn	Påbud	Tilbagekaldelse af godkendelsen	Vilkår
Plejefamilier				
Almen	0	0	1	0
Forstærket	0	0	2	3
Tilbud				
Børn- og unge	1	0	0	2
Voksne	1	1	1	10
Kombinerede Børn/unge og voksen tilbud	1	2	1	9
I alt	3	3	5	24

Antallet af afgørelser om skærpet tilsyn dækker over 12 påbud, afgørelserne om påbud dækker over 9 påbud, og antallet af afgørelser om vilkår dækker over 25 vilkår.

Der var 2 private tilbud og 1 regionalt tilbud, der fik udstedt påbud. Der blev truffet afgørelse om skærpet tilsyn for 2 private tilbud og 1 kommunalt tilbud. Af de tilbud der fik udstedt vilkår var 15 af dem private, 4 var kommunalt og 3 var plejefamilier.

Tema i kvalitetsmodellen

Alle tilbud og plejefamilier har gennemgået en nærmere undersøgelsesproces, og på baggrund heraf har vi truffet afgørelser om sanktionerne.

⁴¹ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 5, stk. 5, 2. pkt.

⁴² LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 5, stk. 6

Tabel 10: Sanktioner fordelt på temaer

Tilbudstype	Organisation og ledelse/Familiestruktur og familie dynamik	Mål-gruppe, metoder og resultater	Kom-peten-cer	Fysiske ram-mer	Sund-hed og trivsel	Uddan-nelse og beskæfti-gelse	Øko-nomi	An-det
Plejefamilier								
Vilkår	0	0	1	2	0	0	0	1
Tilbud								
Skærpet til-syn	3	4	1	1	2	1	0	0
Påbud	0	2	0	1	2	0	4	0
Vilkår	0	0	1	24	0	0	0	0
I alt	3	6	3	28	4	1	4	1

Tabel 10: Sanktioner fordelt på temaer indeholder ikke tilbagekaldelse af godkendelsen, da årsagen til tilbagekaldelsen altid er, at de ikke længere kan opfylde betingelserne for opretholdelse af deres godkendelse, jf. kvalitetsmodellen.

Mødetyper i den dialogbaserede tilgang til tilsynsopgaven

Vi anvender fire typer af møder i vores dialogbaserede tilgang til tilsynsopgaven:

- Vejledningsmøder
- Afklarende dialogmøder
- Dialogmøder om påtænkte afgørelser
- Samarbejds-møder

I denne årsrapport vil det kun være afklarende dialogmøder og dialogmøder om påtænkte afgørelser der indgår.

Socialtilsynet skal, inden der træffes afgørelse om en godkendelses ophør⁴³, indgå i dialog med tilbuddet⁴⁴.

Forud for en afgørelse om ophør af en godkendelse skal der have været en forhandling og dialog mellem socialtilsynet og tilbuddet om baggrunden for overvejelserne om ophør af godkendelsen, samt at tilbuddet har fået mulighed for at rette op på de forhold, der ligger til grund herfor. Ophør skal ske med rimelig frist, så både tilbuddet og de visiterende kommuner har mulighed for at indrette sig på det. Der kan dog også være situationer, hvor godkendelsen fjernes omgående uden

⁴³ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 5, stk. 7

⁴⁴ BEK nr. 617 af 03/05/2020 jf. § 7, stk. 1

forudgående dialog eller forhandling, f.eks. som følge af seksuelle overgreb, såkaldt straks op-hør⁴⁵. Det samme gør sig gældende for skærpet tilsyn og påbud⁴⁶, hvor kravet om dialog og for-handling⁴⁷ kan tilsidesættes. Afgørelse om skærpet tilsyn eller påbud kan træffes straks, hvis sær-lige forhold gør dette påkrævet, herunder pludselig opstået begrundet mistanke om strafbare for-hold eller akut risiko for borgernes sikkerhed og sundhed

I forhold til dialog i forbindelse med udstedelse af vilkår indgår der ikke noget specifikt i lovgivnin-gen på samme måde som ved ophør, skærpet tilsyn og påbud, men socialtilsynet vil altid indgå i dialog med tilbuddet eller plejefamilien inden udstedelse af et vilkår.

Afklarende dialogmøder

Afklarende dialogmøder relaterer sig til tilbuddets eller plejefamiliens kvalitet og godkendelse på baggrund af en konkret bekymring. Formålet kan f.eks. være at afklare viljen og evnen til at rette op på forhold, der har givet anledning til en konkret bekymring. Bekymringen kan føre til opmærk-somhedspunkter eller sanktioner. Et afklarende dialogmøde kan også omhandle forhold, der kan skabe klarhed vedrørende centrale forhold i tilbuddet eller plejefamilien.

Dialogmøder om påtænkte afgørelser

Dialogmøder om påtænkte afgørelser relaterer sig til tilbuddets eller plejefamiliens kvalitet og godkendelse på baggrund af en konkret bekymring, der er præciseret i en påtænkt afgørelse. For-målet er at afklare viljen og evnen til at rette op på forhold, der har givet anledning til den på-tænkte afgørelse. Et dialogmøde om påtænkt afgørelse kan også omhandle forhold, der kan skabe klarhed vedrørende centrale forhold i tilbuddet eller plejefamilien.

Tabel 11: Dialogmøder fordelt på tilbudstype og sanktionstype

Tilbudstype	Afklarende dialogmøder	Dialogmøder om påtænkte afgørelser
Plejefamilier	10	1
Privat	12	8
Kommunalt	2	2
I alt	24	11

Forud for 12 af møderne – en plejefamilier og 11 tilbud, var der sendt en påtænkt afgørelse. I 8 til-fælde blev den påtænkte afgørelse fastholdt efter dialogmødet - 1 på plejefamilieområdet og 7 på tilbudsområdet. At der er 4 påtænkte afgørelser, der blev trukket tilbage efter dialogmøderne, an-ser vi for en succes, da vi har stort fokus på dialogen i alle processerne i vores tilsynsforpligtelse.

Klagesager

Tilbud og plejefamilier har, hvis de ikke er enige i en afgørelse truffet af socialtilsynet, mulighed for at klage over afgørelsen til Ankestyrelsen⁴⁸. Klagen skal indgives til socialtilsynet, der vil genvur-dere sagen. Hvis afgørelsen fastholdes, sender socialtilsynet klagen og sagens øvrige materiale til

⁴⁵ BEK nr. 617 af 03/05/2020 jf. § 7, stk. 3

⁴⁶ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 5, stk. 7 jf. BEK nr. 617 af 03/05/2020 jf. § 11, stk. 1, 2. pkt.

⁴⁷ BEK nr. 617 af 03/05/2020 jf. § 11, stk. 1, 1. pkt.

⁴⁸ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 19

Ankestyrelsen til deres behandling. Klagen skal indgives til socialtilsynet senest fire uger efter, at tilbuddet har modtaget afgørelsen. Vi har i alt modtaget ni klager i 2021, fordelt med seks klager på tilbudsområdet og tre på plejefamilieområdet.

Ankestyrelsen har i løbet af 2021 behandlet to af de ni sager, som begge resulterede i stadfæstelse af vores afgørelser.

Vi har i 2021 modtaget seks afgørelser fra Ankestyrelsen, som for de fem sagers vedkommende har været en stadfæstelse af vores afgørelser. Den sidste blev afvist grundet for sen indsendelse af klagen. To ud af de seks afgørelser vedrører afgørelser fra 2021, mens de øvrige fire afgørelser relaterer sig til sager, hvor socialtilsynet har truffet afgørelse i 2020 (tre sager) og 2019 (en sag).

Vi har ved udgangen af 2021 syv sager, som afventer behandling i Ankestyrelsen. Disse sager er klager over afgørelser truffet i 2021.

Tilkøb

I henhold til lov om socialtilsyn er hovedparten af de generelle faglige, driftsmæssige tilsyn henlagt til socialtilsynene.

Socialtilsyn Øst har herudover valgt at tilbyde kommuner muligheden for at tilkøbe nogle af de tilsyn, som ikke er skrevet ind i lov om socialtilsyn. Opgaverne omhandler følgende:

Tilsyn med beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud, som ikke er en del af et andet tilbud, og som derfor ikke er omfattet af tilsynsforpligtelsen fra socialtilsynene servicelovens⁴⁹ §§ 103 og 104.

Ny-godkendelse af beskyttet beskæftigelse og/eller aktivitets- og samværstilbud, jf. servicelovens §§ 103 og 104, som ikke er omfattet af tilsynsforpligtelsen fra socialtilsynene.

Tilsyn med leverandører af ydelse jf. servicelovens § 85, som ikke er en del af et andet tilbud, og som derfor ikke er omfattet af tilsynsforpligtelsen fra socialtilsynene.

Tilsyn med friplejeboliger jf. servicelovens § 151a.

Vi bestræber os på ikke kun at kontrollere, men også at være i en god dialog med enheder og repræsentanter for de rekvirerende kommuner. Målet er, at vores rapporter ikke alene giver billeder af, hvad der fungerer godt og mindre godt, men også kan anvendes som inspiration til ny faglig udvikling.

Andre tilsyn eller vurderingsopgaver

Vi har indgået en aftale om tilsyn hvert andet år med de fem julemærkehjem, drevet af Julemærkefonden, der har beliggenhed i hele Danmark. En tilsynsopgave, hvor julemærkehjemmene udvælger fokusområder for tilsynet.

Vores tilsyn og rapporter tager udgangspunkt i Socialstyrelsens kvalitetsmodel, hvor rapporterne løbende udvikles og justeres.

Der har i 2021 været samarbejdet med seks kommuner om ca. 11 tilsyn.

⁴⁹ LBK nr. 1548 af 01/07/2021

Hvad er tankerne i 2022

Vi ønsker fortsat at udvikle på tillkøbsopgaverne, hvor vi løbende vil indgå i dialog vedrørende mere individuelle og specifikke tillkøbsopgaver, der efterspørges af tilbud, kommuner m.fl. Samtidig vil vi både anvende anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg ud fra en risikovurdering afhængig af den konkrete opgave.

Formidling, undervisning m.m.

Vi udbyder egne temadage og kurser som tillkøbsydelse, men løser også formidlingsopgaver på opfordring. Det handler om juridiske og fagspecifikke temaer og kurser, der vurderes at have interesse og relevans for kommuner, tilbud, plejefamilier og relevante organisationer. Eksempler på aktiviteterne i 2021:

- Grundkursus for netværksplejefamilier (4 dage)
- Kursus om magtanvendelse (voksne) og lov om voksenansvar (børn og unge)
Disse kurser er ofte på opfordring fra konkrete tilbud eller kommuner, både i eget tilsynsområde og i mindre omfang også i resten af Danmark.
- Kursus om sociale medier og digitale platforme i tilbud (eller plejefamilier).

Borgerstyret personlig assistance - BPA

Socialtilsynene fører tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance (BPA) efter §§ 95 og 96 i lov om social service.

Formålet med tilsynet er at sikre, at tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance anvendes efter formålet og til at øge borgernes tryghed ved indgåelse af aftaler om overførsel af tilskud efter servicelovens §§ 95 og 96. Socialtilsynet skal føre tilsyn med, om de tre betingelser i § 20 i bekendtgørelse om socialtilsyn er opfyldt:

- Virksomheden skal være solvent.
- Virksomheden skal have en kompetent ledelse og benytte sig af ekstern faglig supervision eller anden form for sparring for ledelsen og medarbejdere.
- Ledelsen af virksomheden skal kunne påvise, at der i virksomheden er kendskab til ansættelsesret.

Tilsynet angår altså virksomhedens økonomiske bæredygtighed og ledelsens kompetencer, og i modsætning til den øvrige tilsynsvirksomhed er hjælpernes socialfaglige kompetencer ikke genstand for tilsynet.

Efter virksomheden er godkendt, skal socialtilsynet føre tilsyn ved at godkende virksomhedens årlige budget og påse, at betingelserne for godkendelsen fortsat er opfyldt. Derudover modtager socialtilsynet virksomhedens årlige regnskab til orientering. Ud over dette kan socialtilsynet bede om supplerende oplysninger efter en konkret vurdering.

I forbindelse med det driftsorienterede tilsyn i 2020 har socialtilsynet udarbejdet et standardformat, som kan anvendes til at påse, at virksomheder i drift fortsat opfylder de tre betingelser for godkendelse. Tilsynsintensiteten vil blive fastlagt efter en risikovurdering.

Vi fører pr. 1. januar 2022 tilsyn med fem BPA-virksomheder. I 2021 har vi ny-godkendt en virksomhed, som vi efterfølgende har trukket godkendelsen på.

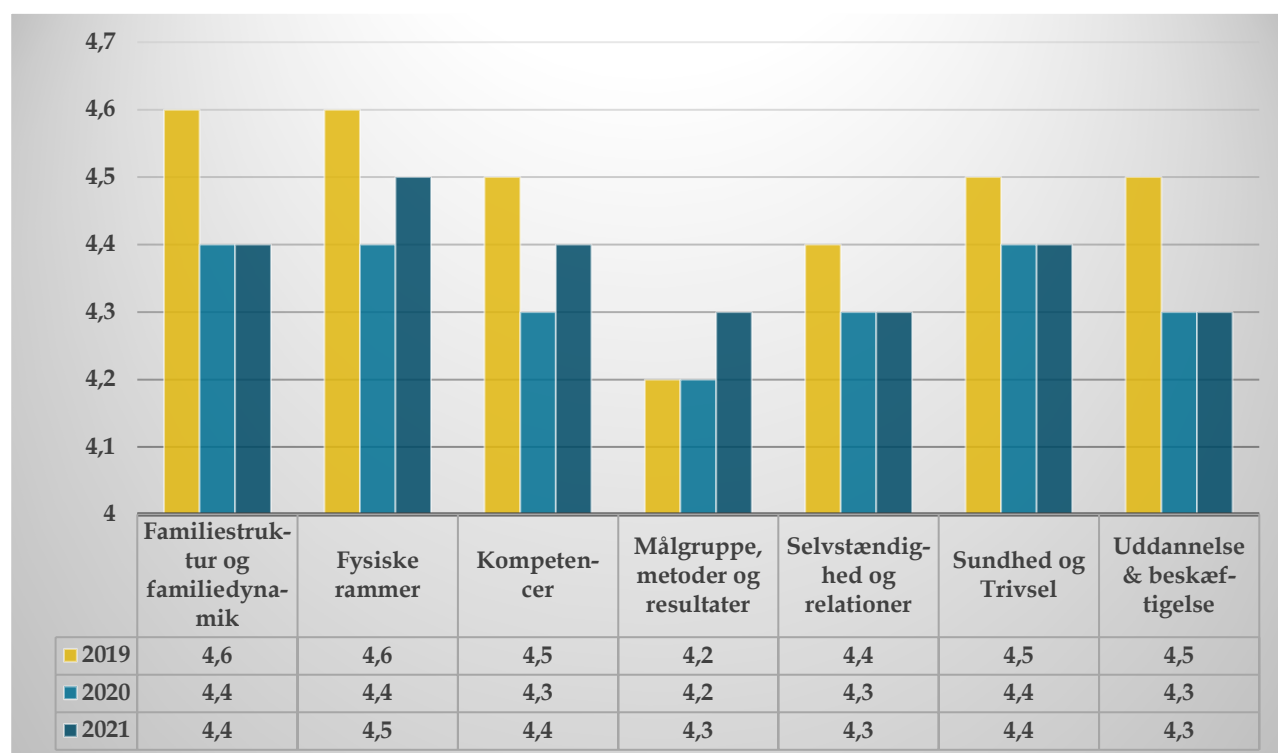
Socialtilsynene offentliggør en fælles oversigt over godkendte virksomheder, der ligger tilgængelig på alle fem socialtilsyns hjemmeside. Formålet med den fælles liste er at gøre det nemt tilgængeligt for borgere og nærtstående at få overblik over foreninger og private virksomheder, som er godkendte til at varetage arbejdsgiverfunktionen i BPA-ordninger.

Bilag 2: Generel kvalitet – grafer/diagrammer med gennemsnitsscore

Plejefamilieområdet

Vi har gennemført 1.157 tilsyn fordelt på 1.098 plejefamilier.

Diagram 19: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier

*I ovenstående diagram fremgår kun score på de plejefamilier der fortsat er godkendt pr. 31. december 2021

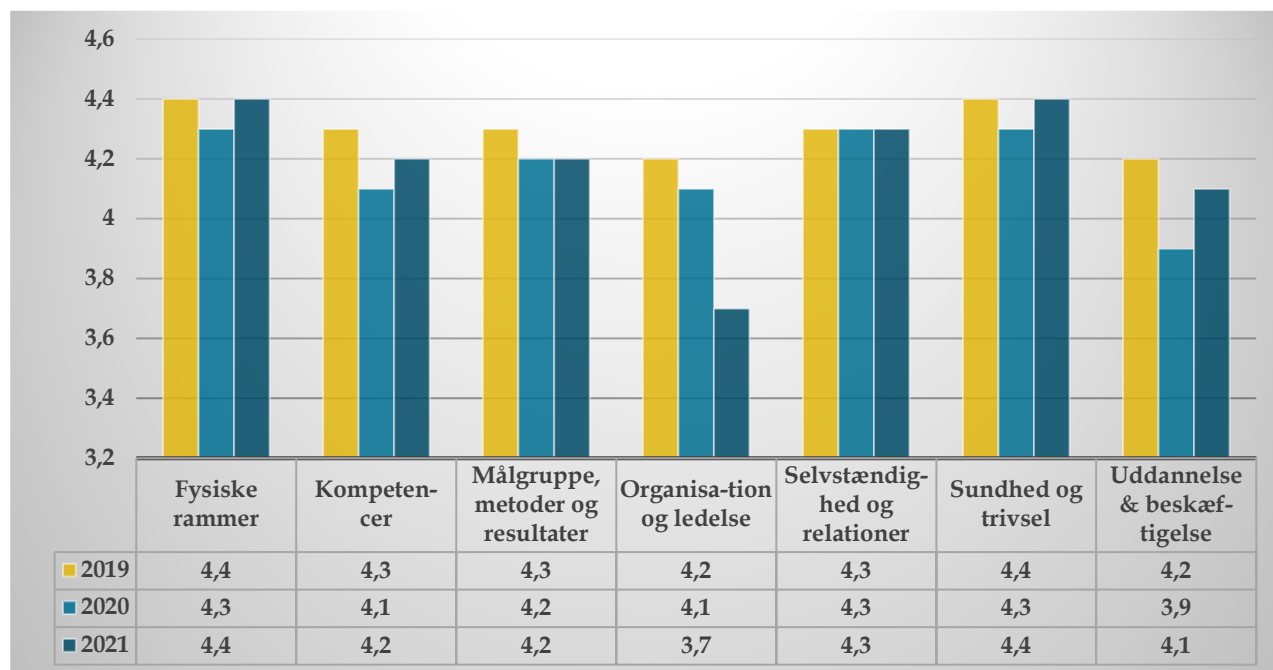
Det fremgår af **Diagram 19: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier**, at scorerne ligger stabilt fra 2020 til 2021. Scorerne er stort set uændret i forhold til 2020. Det vurderer vi som en positiv udvikling, som er et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter m.m. Vi vurderer fortsat at kvaliteten generelt er stabil.

Der er flere årsager til, at scorerne er næsten uændrede. I forhold til temaet *Uddannelse og beskæftigelse* kan blandt andet nævnes at de plejefamilier, der har aflastningspladser eller meget små børn sjældent vil opnå en særligt høj score, da denne målgruppe falder uden for temaet *Uddannelse og beskæftigelse*, men skal alligevel opnå en score for at tilsynsrapporten kan dannes. Derudover vil plejefamiliernes fysiske rammer mere eller mindre være status quo, da der løbende vedligeholdes på de fysiske rammer og plejefamilierne ikke flytter hverken hvert eller hvert andet år. Lave scorer vedrørende de fysiske rammer kan især forekomme, når der kommer et nyt plejebarn i familien, der har behov for andre fysiske rammer end det tidligere plejebarn, for eksempel på grund af fysisk eller psykisk handicap.

Tilbudsområdet

Vi har gennemført 411 tilsyn fordelt på 389 tilbud.

Diagram 20: Udvikling i den gennemsnitlige score – Tilbud

* I ovenstående diagram fremgår kun score på de tilbud, der fortsat er godkendt pr. 31. december 2021

Det fremgår af **Diagram 20: Udvikling i den gennemsnitlige score – Tilbud**, at scorerne ligger stabilt fra 2020 til 2021. Scorerne stiger lidt eller er uændret i alle temaer fra 2020 til 2021 med undtagelse af teamet *Organisation og ledelse* som falder lidt. Dette vurderer vi som en positiv udvikling, som er et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter m.m. Vi vurderer fortsat at kvaliteten generelt er stabil og at tilbuddene kontinuerligt arbejder både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

Som i 2020 vurderer vi, at der arbejdes fokuseret med udviklings- og handleplaner, herunder de mål der skal til for at opfylde kravene i udviklings- og handleplanerne.

Bilag 3: Socialtilsyn Østs økonomi

Budget og regnskab 2021

I **Tabel 12: Budget 2021 og regnskab 2021, 1.000 kroner** fremgår budget og regnskab 2021 for Socialtilsyn Øst.

Tabel 12: Budget 2021 og regnskab 2021, 1.000 kroner

	Budget 2021	Regnskab 2021	Forskel
Socialtilsyn Øst's direkte udgifter (eksklusiv tilkøb)	41.978	41.670	-308
Indirekte udgifter, overhead med mere.	2.388	2.367	-21
Indregnet overskud fra tidligere år	-1.198	-1.198	0
Udgifter i alt	43.639	42.839	-329
Indtægter fra objektiv finansiering	-22.839	-22.839	0
Indtægter fra tilsynstakster (eksklusivt tilkøb)	-20.800	-22.327	-1.527
Indtægter i alt	-43.639	-45.165	-1.527
Netto (+ = merforbrug)	0	-2.327	-2.327

Takster

Tabel 13: Antal af tilbud omfattet af tilsyn af Socialtilsyn Øst

Traditionelle tilbudstyper	Forudsat i budget 2021	Faktisk antal i 2021
Plejefamilier	1.110	1.098
Tilbud på børneområdet (døgntilbud med videre)	105	106
Tilbud på voksenområdet (døgntilbud med videre)	281	283
I alt	1.517	1.487

Note: Antallet af faktiske tilbud er eksklusivt tilbud/plejefamilier, der var under ny-godkendelse i 2021. De kombinerede tilbud indgår i antallet på børne- og voksenområdet.

Tabel 14: Takster i kroner (løbende priser)

Takstkategori	2019	2020	2021
0 – 7	35.063	34.373	34.939
8 – 24	42.076	41.247	41.927
25 – 49	70.126	68.745	69.879
>50	105.189	103.118	104.818
Ny-godkendelser			
0 – 7	37.729	35.310	37.485
8 – 24	45.274	42.372	44.982
25 – 49	75.457	70.619	74.970
>50	113.186	105.929	112.455
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse			
0 – 7	8.261	7.902	8.604
8 – 24	9.913	9.482	10.324

25 – 49	16.522	15.804	17.207
>50	24.783	23.706	25.811
Skærpet tilsyn			
0 – 7	3.506	3.437	3.494
8 – 24	4.208	4.125	4.193
25 – 49	7.013	6.875	6.988
>50	10.519	10.312	10.482
BPA			
Godkendelse	22.932	22.215	21.082
Driftsorienteret tilsyn	11.466	8.022	7.613

Bilag 4: Formålet med socialtilsynene

Formålet⁵⁰ med lov om socialtilsyn er at sikre, at borgerne får en indsats, der er i overensstemmelse med formålet med offentlige og privat tilbud efter serviceloven

Reformens overordnede mål om at sikre større kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier opleves fortsat af Socialtilsyn Øst som værende i en positiv udvikling.

Gennem en systematisk tilsynsproces skabes der muligheder for, at der opsamles den nødvendige viden og erfaring, så kvaliteten kan udvikles i de sociale tilbud og herigennem øge effekten af indsatsen på det sociale område.

Opsamlingen af den nødvendige erfaring og viden sker via en række afrapporteringer. Der er krav om årsrapporter fra det enkelte tilbud, socialtilsynets årsrapport og Socialstyrelsens auditfunktion.

Socialtilsynets årsrapport skal fungere som en årlig afrapportering til Socialstyrelsens auditfunktion og til sekretariatet for udarbejdelse af rammeaftalerne for regionen om socialtilsynets virke og resultater i forhold til de opgaver og rammer, som er stillet i lov om socialtilsyn. Årsrapporten offentliggøres på socialtilsynets hjemmeside.

Herudover, skal årsrapporterne medvirke til:

- At fungere som centrale oplysninger til Socialstyrelsens auditfunktion og samtidig muliggøre sammenligning på tværs af de fem socialtilsyn.
- At kunne fungere som input til de regionale drøftelser i forhold til rammeaftalerne.
- At kunne anvendes som ledelsesinformation internt i de enkelte socialtilsyn.
- At øvrige interessenter får mulighed for at følge socialtilsynets arbejde.

Baggrund og rammer for tilsynet

De fem separate socialtilsyn i Danmark, der har ansvaret for hver deres region, løfter opgaven, som er fastsat i lov om socialtilsyn, er:

- Socialtilsyn Hovedstaden (Frederiksberg Kommune)
- Socialtilsyn Øst (Holbæk Kommune)
- Socialtilsyn Syd (Faaborg-Midtfyn Kommune)
- Socialtilsyn Midt (Silkeborg Kommune)
- Socialtilsyn Nord (Hjørring Kommune)

I oversigten over de fem socialtilsyn ovenfor er det i parentes angivet, hvilken kommune det enkelte socialtilsyn er placeret i. Som det fremgår, er vi placeret i Holbæk Kommune. For at sikre uvilighed fører vi ikke tilsyn med tilbud og plejefamilier i Holbæk Kommune, som i stedet får udført tilsyn af Socialtilsyn Hovedstaden. Vi fører ligeledes tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier i en af de andre tilsynskommuner, Hjørring Kommune.

De fem socialtilsyns tilsynsopgaver drejer sig om det driftsrettede tilsyn på følgende typer af tilbud:

⁵⁰ <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialtilsyn/lovgivning-for-socialtilsyn-1>

- Plejefamilier og kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1 - 3, i serviceloven⁵¹.
- Opholdssteder og døgninstitutioner for børn og unge efter § 66, stk. 1, nr. 5 - 8 i serviceloven.
- Botilbud til voksne efter §§ 107-110 i serviceloven. Disse omfatter herberger og krisecentre samt midlertidige og længerevarende botilbud til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.
- Alkohol- og misbrugsbehandlingstilbud efter § 101 og 101a i serviceloven og § 141 i sundhedsloven⁵².
- Borgerstyret personlig assistance (BPA) efter §§ 95 og 96 i serviceloven.

Socialtilsynene fører også tilsyn, hvor der ydes støtte efter blandt andet servicelovens § 85 til borgere, der bor i plejeboliger eller lignende boformer. I forhold til hvorvidt botilbudslignende botilbud med støtte efter § 85 er omfattet af lov om socialtilsyn lægges der vægt på⁵³. Socialtilsynene skal i disse tilfælde træffe afgørelse om, hvorvidt det konkrete tilbud er omfattet af tilsynet.

En af socialtilsynets primære funktioner er at godkende sociale tilbud og plejefamilier. Det betyder, at nye sociale tilbud og plejefamilier, offentlige såvel som private, skal godkendes af et socialtilsyn, før tilbuddet må tages i brug, og der må visiteres borgere til tilbuddet.

Socialtilsynet skal også godkende væsentlige ændringer i forhold til, hvad tilbuddet hidtil har været godkendt til. Disse ændringer kan for eksempel være udvidelse med flere pladser, nye målgrupper eller fysiske rammer.

Socialtilsynene har kompetence til at træffe afgørelse om, at godkendelser kan fraviges på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode efter anmodning fra tilbuddet eller plejefamilien.

Det er en betingelse for godkendelse af sociale tilbud og plejefamilier at de, efter socialtilsynets samlede vurdering, har den fornødne kvalitet. Hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke har den fornødne kvalitet, kan socialtilsynet opstille vilkår for godkendelsen af tilbuddet/plejefamilien eller træffe afgørelse om skærpet tilsyn og udstede påbud, som tilbuddet/plejefamilien skal opfylde for, at tilbuddet/plejefamilien fortsat kan være godkendt. I sidste instans kan socialtilsynet tilbagekalde godkendelsen, hvilket medfører at tilbuddet/plejefamilien må lukke.

Socialtilsynene skal i henhold til lov om socialtilsyn og tilhørende bekendtgørelse føre tilsyn og vurdere tilbuddenes kvalitet efter fælles kvalitetsmodeller for både plejefamilier og for de øvrige tilbud.

Tilbuddenes kvalitet vurderes efter følgende temaer:

- Uddannelse og beskæftigelse
- Selvstændighed og relationer
- Målgrupper, metoder og resultater

⁵¹ LBK nr. 798 af 07/08/2019

⁵² LBK nr. 903 af 26/08/2019

⁵³ - At tilbuddet leveres i boligformer der ikke er godkendt efter lovens § 2 eller friplejeboliger
 - At der er servicearealer i umiddelbar nærhed
 - Støtten ydes af fast personale
 - I væsentlig grad støtte efter § 85
 - Målgruppen er personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer

-
- Sundhed og trivsel
 - Familiestruktur og familiedynamik - for plejefamilier
 - Organisation og ledelse - for tilbud
 - Kompetencer
 - Fysiske rammer.

Økonomien vurderes særskilt og er ikke indeholdt i kvalitetsmodellen. Det økonomiske tilsyn på tilbudsområdet består af en samlet vurdering, derudover skal socialtilsynet tage stilling til om tilbuddet er:

- Økonomisk bæredygtigt.
- Giver tilbuddets økonomi mulighed for den fornødne kvalitet i forhold til prisen og målgruppen.
- Om der er gennemsigthed med tilbuddets økonomi.

På plejefamilieområdet består det økonomiske tilsyn alene af socialtilsynets samlede vurdering af plejefamiliens økonomi i forhold til at sikre et plejebarn en tryk og stabil anbringelse.

Inden for hvert tema er der en række kriterier og indikatorer, som socialtilsynet skal vurdere tilbud og plejefamilier efter. Kvalitetsmodellerne skal sikre, at der bliver ført et ensartet og systematisk tilsyn, hvor tilbuddene og plejefamilierne bliver vurderet⁵⁴ ud fra de væsentligste parametre for kvalitet. Kvalitetsmodellerne kan læses i deres fulde længde i bekendtgørelse om socialtilsyn⁵⁵.

Mission

Vores mission er, i henhold til den gældende tilsynspolitik, der er fælles for alle fem socialtilsyn:

- At kontrollere at borgerne gives en indsats, der er i overensstemmelse med formålet med offentlige og private tilbud og plejefamilier efter serviceloven.
- At der ikke foregår misbrug af offentlige midler på stedet.
- At bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddene på det specialiserede socialområde.
- At sikre professionalisme, uvildighed og systematik i tilsynsarbejdet via et fagligt kompetent tilsyn.

Vores mission har dermed både et kontrol-, kvalitetssikrings- og kvalitetsudviklingsperspektiv.

Hvis missionen skal indfries, forudsætter det en udstrakt grad af dialog mellem socialtilsynene og de forskellige samarbejdspartnere, sociale tilbud og plejefamilier. For at indfri målsætningen har Socialtilsyn Øst i 2021 blandt andet afholdt kommunemøder, hvor vores ledelse har holdt møder med alle de kommuner, vi har tilsynsforpligtelsen med i region Sjælland samt Hjørring Kommune. Derudover har vi afholdt informationsmøder for samarbejdspartnere, herunder for sociale tilbud og plejefamilier samt samarbejds-møder med relevante interesseorganisationer.

⁵⁴ - **Samlet vurdering af om tilbuddet kan godkendes:** Jf. Lov om socialtilsyn §§ 6 og 12 – 18 samt relateret lovgivning
- **Kvalitetsvurdering:** Temaer jf. Lov om socialtilsyn § 6
- **Kvalitetsbedømmelse:** Kriterier og indikatorer jf. kvalitetsmodellerne

⁵⁵ BEK nr. 617 af 03/05/2020